

SATURNUS

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SATURNUS LJUBLJANA — LETO XVI — ŠTEVILKA 7 + 8 — OKTOBER 1974

Rezultati poslovanja v prvem polletju

Dobra polovica leta 1974 je za nami. Če ravno že nekoliko pozno je še vedno čas, da delovne rezultate, ki smo jih v tem času dosegli, primerjamo z zastavljenimi cilji, da se pohvalimo, pa tudi povemo, kje so še vedno slabe točke našega dela.

Poslovanje lahko označimo kot uspešno. Gospodarski načrt nam je začrtal visoko fizično povečanje proizvodnje (v obratu konzerviranih doz 23 %, avtoopremi 13 %, ostali embalaži 6 %), ki je bil tudi dosežen z 101 %. V produktivnosti dela smo torej napravili korak naprej. Namenoma najprej govorim o tem kazalcu, saj na njega

niso vplivale inflacija in nove višje cene, ki so močno spremenile, pa tudi po svoje oblikovale vrsto ostalih kazalcev poslovanja. Dobra oskrbljenost s potrebnimi surovinami, ter dovolj ali pa celo preveč naročil so omogočili nemoteno izvajanje gospodarskega načrta. Premajhno število sodelavcev je bila pravzaprav edina trajna in

še nepremagana težava na poti k še boljšim gospodarskim dosežkom.

Začasno urejanje cene našim izdelkom so seveda ob doseganju ostalih normativov morale dati ugoden finančni rezultat poslovanja. Dosegli smo 270 milijonov din celotnega dohodka (leto 1973 samo 167) in 76,6 milijonov din dohodka (lani 47,4 milijonov

din). Visoko povečanje dohoka je rezultat ne samo povečanega obsega dela ampak tudi zmanjšanih porabljenih sredstev. Ugotoviti namreč moramo, da so se stroški poslovanja gibali v predvidenih okvirih ali pa so bili celo nižji. Tako se je njihov delež v strukturi dohodka znižal od predvidenih 74,2 % na 71,7 %. Visok ustvarjeni dohodek

nam je omogočil seveda tudi ustrezno nagrajevanje in oblikovanje skladov podjetja. Čeprav so pogodbene in zakonske obveznosti kar za 42 % večje kot smo jih predvideli z gospodarskim načrtom, smo lahko zagotovili izplačila OD v načrtovani višini in ob tem dosegli visok

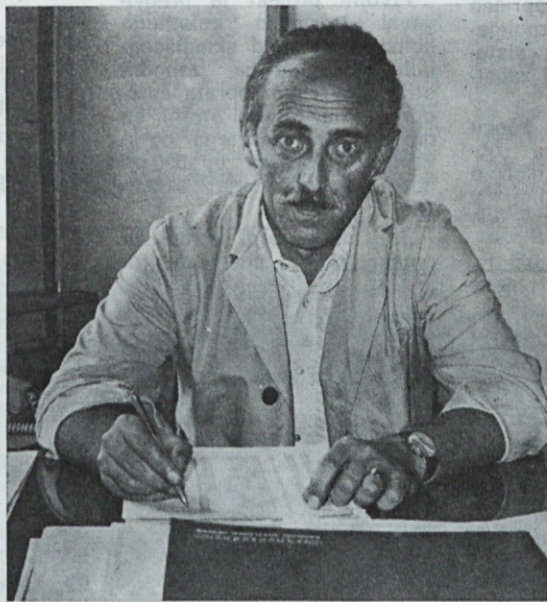
(nadaljevanje na 3. strani)

Imenovani direktorji TOZD

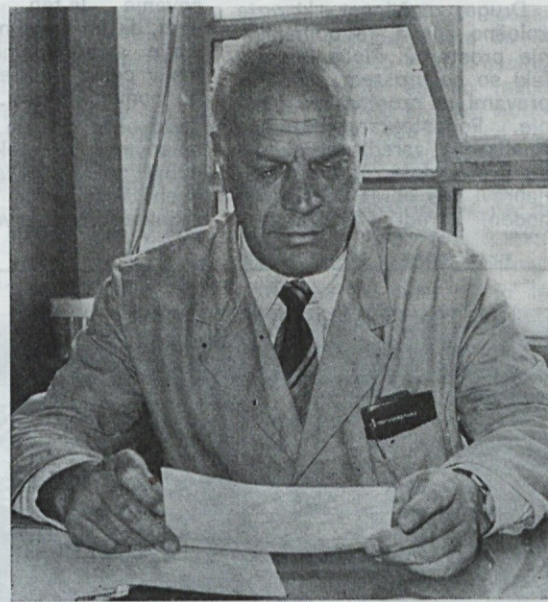
V avgustu in septembru so delavski sveti v temeljnih organizacijah združenega dela imenovali individualne poslovodne organe — direktorje TOZD. V vseh treh TOZD so imenovali dosedanje vršilce dolžnosti direktorjev, ki so že dolgoletni Saturnužani, zato jih ne predstavljamo z življenjepisnimi izvlečki, temveč smo jih kar delovno zadolžili, da poročajo o poslovanju v prvi polovici leta, kar objavljamo na naslednjih straneh. Odgovore na vprašanje »Kako ste sprejeli imenovanje?«, pa objavljamo pod fotografijami. Tovarišem iskreno čestitamo, želimo jim veliko uspehov pri vodenju in tudi sodelovanju pri informiranju.

Ing. Teodor Kralj, za direktorja TOZD Tovarna embalaže imenovan 29. avgusta 1974

Ing. Zvone Gogala, za direktorja TOZD Tovarna avtoopreme imenovan 5. septembra 1974

Janez Smrajc, za direktorja TOZD Orodjarna in vzdrževanje imenovan 9. septembra 1974

Vso skrb je treba usmeriti na pravično delitev osebnih dohodkov znotraj TOZD in znotraj organizacije združenega dela. Znatno diferenciranje med mesti, za katere izkušnje kažejo, da ni primerno, lahko povzroči nepotrebne neprijetnosti. Tradicije tovarne Saturnus me navdajajo z vero, da strokovni kadri, družbenopolitične organizacije in ves kolektiv lahko z medsebojnim razumevanjem in od tod z enotnostjo premosti še take na prvi pogled nepremostljive težave.

Živimo v času živahne industrijske ekspanzije, začinjene z vrsto problemov. S problematiko svetlobne opreme vozil živim praktično ves čas svoje zaposlitve v Saturnusu. Mislim, da nam krepitev daljnih delovnih odnosov in pravo sodelovanje vseh zaposlenih dajeta največjo garancijo za uspehe v prihodnosti. Zato bom temu tudi v bodoče posvečal največjo pozornost. Sem optimist.

Sem vesel in prijetnih občutkov, ker smatram, da mi je bilo na ta način izraženo zaupanje in priznanje za moje dolgoletno prizadevanje pri delu v preteklosti. Z druge strani pa sem bil in ostajam zaskrbljen spričo nalog in problemov, ki po pristojnosti za reševanje spadajo v delokrog tega delovnega mesta.

Vendar pa zaupam in sem prepričan, da bomo s koncentracijo ter sodelovanjem vseh subjektivnih sil v TOZD, ter s pomočjo strokovnih služb, premagali tudi največje in najtežje naloge in bomo v borbi s problemi izšli kot zmagovalci.

TOZD Tovarna embalaže v prvem polletju

Osnovna značilnost TOZD embalaže je raznovrstnost proizvodov. V prodajnem asortimanu je danes 2000 proizvodov. Po svojem namenu ti proizvodi služijo za embaliranje prehrambnih, kozmetičnih in tehničnih izdelkov. Glede na ta namen so za kakovost proizvodov podani zelo različni kriteriji sprejemljivosti.

Vsekakor najplemenitejšemu cilju: shranjevanju prehranjenega proizvoda služi pločevinka. Razumljivo je, da prav ta proizvod izdelujemo z največjo mero natančnosti.

Ko govorimo o pestrosti izdelkov po namenu, ne moremo mimo neprijetne resnice, da nekatere od teh proizvodov izdelujemo v premajhnih enkratnih količinah. Posebno je ta problem pereč v tiskarski dejavnosti, kjer majhna serija zahteva iste priprave kot velika.

Iz gornjih podatkov glavne direktorja lahko vidimo, da TOZD embalaža sledi ciljem, ki so bili sprejeti v začetku leta. Dosegamo fizični plan z zadostno natančnostjo in tudi finančni rezultati so ugodni.

Med osnovne probleme pri doseganju še boljših proizvodnih rezultatov štejemo še vedno nepravčasno menjavanje obrabljene strojne parka in iz tega slede zastoj v proizvodnji. Na tem mestu moram javno povedati, da je bilo na tem področju možno v bližnji preteklosti storiti več. Vsi naporji vzdrževalnih služb le s težavo zagotavljajo tok proizvodnje.

Druga značilnost, ki je splošno znana, je pomanjkanje prostorov. Pločevina in laki so na prostem. Med napravami ni prostora za gibanje. Pogostokrat prekinjena finalizacija, zaradi neprekinjene proizvodnje polizdelkov, napravi ves obrat komaj prehodno. Zaradi tako akutne-

ga prostorskega problema gradimo skladišče pločevine. Načrtujemo graditev centralnega skladišča za barve in lake.

Izrednega pomena je odločitev TOZD embalaže, da sodeluje pri graditvi nove tovarne avtoopreme. S tem sodelovanjem TOZD embalaža rešuje svojo lastno osnovno problematiko »prostor«.

Izdelujejo projekte razporeditve embalažnih strojev v zgradbi avtoopreme.

Tretja značilnost preteklega obdobja je ta, da smo imeli premalo sodelavcev za sprejete naloge. Razlog bi bilo iskati v splošnem pomanjkanju kadrov.

Gotovo je bralcu znano, da obdobje, ki ga opisujem, sovpada s surovinsko in energijsko krizo. Naj povem, da pomanjkanja energije ni bilo občutiti v preteklem obdobju. S surovinami smo bili glede na znane težave zadovoljivo oskrbovani. Le proizvodnja konzervnih doz je bila včasih ogrožena.

Preteklo 6-mesečno obdobje je bilo zelo dinamično glede prilagajanja samoupravne sistema smerem iz nove Ustave.

V tem obdobju smo oblikovali temeljne organizacije združenega dela. Sprejeli smo osnovne dokumente kot Statut in samoupravni sporazum. Praksa v preteklem obdobju dokazuje, da nam še manjka interesnih dokumentov, ki naj uravnavajo naše delo.

Pogosto naletimo na problem, ko preprosto ne vemo, kdo je poklican za reševanje le-teh. Prepričan sem, da bo nadaljne izpolnjevanje samoupravnega sistema v celoti odstranilo začetne pomanjkljivosti.

Dovolite mi, da ob koncu opisovanja preteklega obdobja povem nekaj misli o dveh dejavnostih, ki jim v zadnjem času posvečamo več

pozornosti kod kdaj prej. Gre za področje dela kakovostne kontrole in področja merjenja dela.

Glede na to, da je delež surovin, ki vstopajo v proizvodnjo embalaže velik, je razumljivo, da se je najprej razvila vhodna kontrola.

Prvi resnejši posegi datirajo iz prvih let po II. svetovni vojni. V zadnjem obdobju je ta dejavnost doživela določeno poživitev, ki se ujema z naročanjem proizvodnje. Medfazna kontrola je bi-

la najprej uvedena v obratu Zalog. Prvi statistični koncepti so se uveljavili v Ljubljanskem obratu že pred 5 leti. V Sedanem trenutku se vsa pozornost posveča izpopolnjevanju medfazne kontrole v Zalogu. Rezultati te dejavnosti se kažejo v velikem zmanjšanju reklamacij naših kupcev. Pretežno breme dejavnosti na tem področju pada na novovključene člane v kontrolno službo in zlasti na razvojno službo.

Ko govorimo o merjenju dela, se moramo zavedati, da gre za aktivnost, ki močno posega v odnose med ljudmi v kolektivu.

Osnovni cilji:

— za približno isto delo, približno ista nagrada,

— za več dela, višja nagrada,

— boljši programski pripomočki,

— boljše izkoriščanje delovnega časa,

— poenostavitev pri delu,

se počasi uresničujejo, opažamo, da je splošni odpor proti metodi premagan, občasne nesporazume pa lahko pripisujemo napakam, ki so lastne vsaki na novo uvajani aktivnosti.

Laže kot o prihodnosti je govoriti o preteklosti, ki je polna dejstev. Za prihodnost lahko rečemo, da se bo kolektiv embalaže moral prilagajati s svojimi cilji, premalo nepovedljivim reprodukcijskim okolnostim. Še naprej je pričakovati, da bo ekonomska nestabilnost močno posegla v uspešnost naše TOZD.

Novo skladišče bele pločevine že pod streho

Že 30. oktobra 1973 je Delavski svet samoupravnih organov sprejel sklep, da bomo zgradili novo skladišče bele pločevine, na dvorišču, na skrajnem severnem delu naše tovarne ob meji s »Teolom«.

Poskrbeli smo za izdelavo projekta, saj je bila lokacijska dokumentacija Ljubljanskega urbanističnega zavoda (za katero je po navadi treba čakati po 6 mesecev in več), že izdelana in tako za pridobitev lokacijskega dovoljenja ni bilo več ovir. Po pridobitvi vseh potrebnih soglasij in potrdil (v tem primeru jih je bilo samo 18), smo prešli gradbeno dovoljenje 25. januarja letos.

Prvotni projekt je predvideval izgradnjo celotnega kompleksa med skladiščem bele pločevine na zahodni strani in robom obrata avtoopreme na vzhodni strani, se pravi 413 m² zaprtega ogrevanega skladišča in 590 m² odprtega pokritega skladišča.

Zid na severni strani je potekal tik ob cevovodu To-

plarne. Zaradi nesolidne sestave temeljnih tal (nekoč je bila to gramoznica in nato zasuta), so po projektu potrebni temelji dimenzij 2,0×4,50 m in globina 3,50 m pod površino terena. S takim temeljenjem bi bila potrebna pridobitev še dela zemljišča od Teola in celotna premaknitev trase parovoda, kar bi bilo zvezano z velikimi stroški in časovno daljšim obdobjem s pridobivanjem vseh potrebnih soglasij in delnimi prekinitvami proizvodnje vseh tovarn, ki jih napaja prizadeti parovod. Iz vseh teh razlogov smo se že ob izkoličenju objekta odločili za paralelni premik proti jugu, za 2,5 m, s tem so seveda odpadla 4 polja konstrukcije, ki mejijo na obrat avtoopreme. Aprila smo pričeli graditi, potem ko smo od treh ponudnikov izbrali najugodnejšega: GP »TEHNIKA« Ljubljana.

Celoten predračun projektirane gradnje znaša 2.209.000 din, to je 2.203 din/m². Razmerje se je sedaj nekoliko spremenilo, ker je odpadlo več cenejšega odprtega prostora, medtem ko je ostala ogrevana zaprta površina nespremenjena. Obračun velja po prvotnem predračunu, vendar po vgrajenih količinah. Vrednost do sedaj opravljenih del, to je izkop, betoniranje temeljev in jeklene konstrukcije znaša 815.000 din.

Objekt je jeklena konstrukcija z rastrom stebrov 6×5,0×18,85 m. Na stebre so položeni jekleni palični nosilci, jeklene lege HOP C 12 in salonit. Na delu skladišča, ki je ogrevano, so pritrjene spodaj troslojne kombinirane plošče debeline 5 cm za toplotno izolacijo. Osvetlitev je na severni in južni strani

s copilit steklom. V skladišču je predvideno kalorifersko ogrevanje in prisilna ventilacija. Del skladišča proti jugu ima nadstrešek dolžine 3,15 m.

Tlak v objektu je asfaltbeton, kot je bil tudi doslej. Višina objekta do spodnje vezi povezanika znaša 6,0 m. Celotna višina objekta pa je 8,90 m. Do višine 4,0 m je objekt obzidan, nad 4,0 do 6,0 m pa je pas zasteklitve. Del 21,0×18,85 m je zaprto ogrevano skladišče, ki ima proti vzhodu odprt razkladalni nadstrešek 10,0×18,85 m s pozidano severno steno. Rok gradnje je bil 15. avgust, vendar izvajalec jeklene konstrukcije »MONTER« Dravograd zaradi že opisanih sprememb na konstrukciji, ni dobil pravočasno spremenjene dokumentacije in zaradi pomanjkanja nekaterih profilov na trgu ni mogel pravočasno dobaviti konstrukcije, tako da je glavni izvajalec »Tehnika« moral prekiniti delo za približno dva meseca.

Med samo gradnjo se je tudi izkazalo, da poteka glavni zbiralni kanal Ø 50 preko osi temelja T₁ in da je treba nujno korigirati traso kanala. Ker pa je bil beton kanalizacijskih cevi popolnoma dotrajan, smo bili prisiljeni o tem obvestiti Teol, ki je tudi koristnik tega kanala in smo potem ob delitvi stroškov zamenjali celotno traso kanala, ki poteka po dvorišču.

Ob vseh teh dodatnih delih in zakasnitvah s konstrukcijo smo morali prestaviti rok dograditve skladišča na 1. oktober 1974, čeprav se zavedamo, da je delo pri pripravi pločevine za proizvodnjo zelo otežkočeno, saj je pločevina razstavljena po celotnem območju tovarne.

Marjan Mozetič dipl. ing. gr.

Skladišče, ki je danes že pod streho, še nekaj notranjih del pa bo pločevina na varnem.

TOZD Tovarna avtoopreme

janja integrirane kontrole kvalitete nujno pospešiti.

Mislím, da je z dobrim medsebojnim sodelovanjem vseh zaposlenih, vse kritično navedene probleme možno hitro in kvalitetno urediti.

Gogola ing. Zvone

Rezultati našega dela kljub temu, da plan ni bil v celoti izpolnjen, lahko ocenjujemo kot ugodne.

Pri tem je treba poudariti, da nam ugoden finančni rezultat ne sme ustvariti vizijo 100 % gospodarske trdnosti, kajti hitro bi lahko doživeli težka razočaranja.

Rezultate svojega dela, izražene v številkah, smo obravnavali na zborih delovnih ljudi, zato jih tu v celoti ne bi ponavljal. Vredno pa se je zadržati pri enem podatku. Fizični obseg proizvodnje merjen s statističnimi cenami, smo izpolnili 96 %-no.

Pri tem je treba poudariti, da so potrebe trga večje od plana, ki smo ga sprejeli za l. 1974. Zato 4 neizpolnjeni odstotki pomenijo veliko več, kakor to lahko opazi površen bralec ali nepoznalec problematike AO. Razlog za neizpolnitev planiranega obsega proizvodnje so nezadostne zmogljivosti. Razen tehničnih zmogljivosti, ki jih postavljamo na prvo mesto, smo se spet srečali s problemom fluktuacije. Ozka grla v površinski obdelavi — razmaščevanju, fosfatiranju, vakuumskemu naparivanju nam povzročajo velike težave. Deloma zastarela delovna pa obrabljena oprema povzroča večkrat zastoje. Primanjkljaje je zaradi velikih sprotnih potreb nemogoče nadomestiti. Tudi nabavo nekaterih surovin; tako domačih kakor tujih kooperantov nismo uspeli urediti tako, da bi bila potrebna količina pravočasno na zalogi, čeprav je sicer

vrednost zalog materialov in polizdelkov sorazmerno visoka. Zmogljivosti skladišč predstavljajo vse večji problem. Ti navedeni problemi so seveda močno ovirali normalen potek proizvodnje. Težave, razen seveda pomanjkanje prostorov, bodo v dokajšnji meri odpravljene s prihodom dela naročene opreme, ki bo dobavljena v zadnji četrtini leta.

Koncem I. polletja smo pričeli organizirati obrat za montažo izdelkov v Loškem potoku. V tem kraju se nam je nudila možnost pridobiti nove sodelavce, kar bo precej omililo problem pomanjkanja delovne sile. Adaptacijo zgradbe (stara šola), ki smo jo dobili na razpolago, bomo v kratkem pričeli.

V tem obratu je že pričelo delati 23 ljudi. Montirajo predvsem izdelke (svetilke), katerih sestavne dele proizvajajo v glavnem naši kooperanti in obrat Plastika-Polje. Poleg povečanja naših zmogljivosti smo ljudem v tem kraju nudili možnost zaposlitve, ki jo doslej niso imeli.

Namenoma sem se nekoliko dlje zadržal pri proizvodnih zmogljivostih, ker mislim, da je to v tem času glavni problem.

Z delom pri osvajanju novih izdelkov ne moremo biti v celoti zadovoljni. Precej pomembnih izdelkov, skoraj osvojenih, nam ni uspelo pripraviti za realizacijo na trgu. Sodobne konstrukcije letih bodo namreč precej pripomogle k racionalnejšemu koriščenju naših zmogljivosti.

Glede kakovosti naših izdelkov na trgu ni bilo posebnih pripomb. Ne moremo pa biti zadovoljni s količino izmeta. Razlogi zanj večkrat

tiče v prepozno dobavljenih materialih. Razlog za to pa je tudi nepopolna kadrovska zasedba oddelka za kontrolo kakovosti. Zato je akcijo uva-

V začetku julija se je začelo pripravljati zemljišče za novo tovarno na letališču. Tedaj še visoka trava je že skrivala mejne kamne, ki so praktično kazali prostranost novega — našega — prostora. Ta mejni kamen ob katerem smo naredili spominski posnetek z vodjem izgradnje ing. Marjanom Mozetičem, glavnim direktorjem ing. Mihom Košakom in tehničnim direktorjem ing. Lovrom Verčkom, zaključuje najbolj južno zahodno stran in nam najbližji »vogal« nove tovarne. Ta bo stala vzhodno ob sedanjem Yulonu. Zemljišče je pripravljeno, če bo vreme ugodno bo še letos pod streho.

(nadaljevanje s 1. strani)

oštevanje dohodka 236 milijonov din.

Gospodarski načrt je vseboval določilo, da se bodo osebni dohodki v letošnjem letu gibali usklajeno s samo-

upravnimi dogovori o višini OD, vendar tako, da bi zagotovili 3 % stopnjo rasti realnih osebnih dohodkov. Rezultati nagrajevanja v prvem polletju nam kažejo, da se je povprečni OD v prvem pol-

letju 1974 dvignil na 2.460 din, v zadnjih mesecih izplačani pa že presega 2.600 din. Torej tudi tu izpolnjujemo gospodarski načrt. Opozoriti pa velja, da samo izredno dobri rezultati, ki nam prinašajo dodatno količino oseb-

nih dohodkov, povzročajo, da nismo prekoračili z družbenim dogovorom dovoljeno višino osebnih dohodkov. Osnova osebnih dohodkov se je namreč povečala po družbenem dogovoru samo za 8 %, pri nas pa so se osebni dohodki dvignili februarja s povečanjem števila točk v povprečju za dobrih 10 % in v maju mesecu s povečanjem vrednosti točke za približno enak odstotek.

Ugodno gibanje proizvodnje se nadaljuje. Visoka proizvodnja je bila zabeležena tudi v juliju in avgustu. Lahko rečemo tudi, da nimamo več večjih skrbi z zagotovitvijo potrebnih surovin za nemoteno delo, pa tudi predvidevanja za naročila naših izdelkov so dobra. Število sodelavcev pa je prvič po vrsti let presegle 1800. Vse to pa še ne pomeni, da se prav sedaj ne srečujemo z težavami. Visoka cena vseh potrebnih materialov za našo proizvodnjo nam veže več denarja, kupci počasneje poravnajo račune za prodano blago. Vse to povzroča, da nam vse bolj primanjkuje denarja s katerim bi realizirali nakup novih strojev in opreme. Visoke cene surovin nam seveda tudi slabšajo finančne rezultate. Ne gelde na visoko proizvodnjo dose-

gamo iz meseca v mesec manjši dohodek. Zato bo še kako potrebno v vseh naslednjih mesecih skrbno ravnanje in koriščenje vseh notranjih rezerv. Teh seveda res ni malo, kar pomislimo na brezskrbno ravnanje in razsipavanje surovin ali pa na poslabšano ravnanje z koriščenjem delovnega časa.

Naloga, ki smo si jo letos zadali, je tudi graditev nove tovarne. Danes lahko rečemo, da se gradnja odvija po začrtanem programu. Ljubljanska banka nam je odobrila manjkajoča sredstva za investicijo, pridobili smo lokacijsko dovoljenje za gradnjo, sklenili pogodbo za graditev z gradbenim podjetjem »Tehniko« iz Ljubljane, od občinskega sklada zemljišč kupili 7 ha zemljišča na starem Ljubljanskem letališču, sklenili pogodbo s »Sosesko« za komunalno opremo zemljišča; pripravljala dela za graditev proizvodne hale so stekla. Septembra je bil gotov glavni načrt tovarne in zaproseno gradbeno dovoljenje. Tako pričakujemo, da bo v oktobru začel rasti nov proizvodni obrat »SATURNUSA« in najavil skorajšnje izboljšanje delovnih pogojev v vseh sedanjih obratih.

Inž. Miha Košak

V nekdanji šoli v Loškem potoku se je začel oblikovati novi obrat TOZD Tovarna avtoopreme. Zakaj se je tovarna odločila tako? Znano je pomanjkanje delavcev v Ljubljani in v drugih industrijskih krajih zato smo se tako kot že mnoge delovne organizacije pred nami z delom proizvodnje usmerili na deželo, kjer so delavci. Več bomo pisali prihodnjič.

TOZD Orodjarna in vzdrževanje

Pred seboj imamo po tem, ko smo se organizirali v TOZD ORODJARNA IN VZDRŽEVANJE, prvič lastni obračun rezultatov našega dela.

Obračun poslovanja za prvo polletje 1974 daje naslednje rezultate:

Celotni doh. 10.642.000 din
Porabljena sred. 3.654.000 din
Dohodek 6.988.000 din

Razdelitev dohodka pa je naslednja:

Pogodbene in zakonske obveznosti 875.000 din
Osebnih doh. 4.608.000 din
Skladi 1.505.000 din

Iz zgornjih podatkov sledi, da smo z doseženim rezultatom poslovanja lahko zadovoljni. Pripomniti pa moram, da v obračun ne moremo povsem zaupati, kajti ta nastaja prvič v zgodovini poslovanja orodjarne in vzdrževanja. Zato je vprašanje pravilnosti kalkulacij in njenih elementov lahko nekoliko problematično. Mislim, da nas to trenutno ne sme preveč motiti, saj tako prihajamo do določenih podatkov, ki bodo v prihodnosti osnova za po-

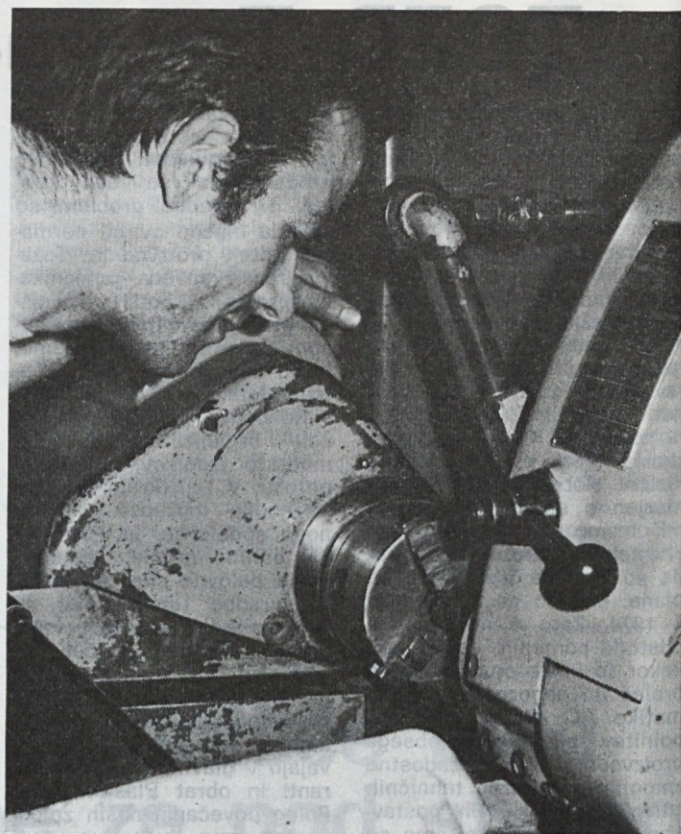
slovanje in merjenje delovnih rezultatov v TOZD ORODJARNA IN VZDRŽEVANJE.

V prvi polovici leta smo izdelali večje število orodij, ki so osnova za rojstvo novih izdelkov, kot nadomestilo za iztrošena, ter v prid izboljšav tehnoloških postopkov ter racionalizacije proizvodnje. Sicer pa smo imeli stalno pred očmi zastoje in izpade v proizvodnih obratih zaradi raznih okvar na orodjih in strojih ter dajali pri vsakodnevnem delu vso prednost prav odstranjevanju teh okvar.

Kljub temu, da pri vsakodnevnem delu težav različne narave ne zmanjka, naj omenim le stalne težave glede nabave pravega asortimana in kvalitete osnovnih orodnih in drugih jekel, ter še posebno raznega rezilnega orodja in delov, nujno potrebnih pri izvajanju remontnih del.

Z nabavo nekatere investicijske drobne opreme, še predvsem pa z nabavo erozijskega stroja ter kopirnega rezkalnega stroja smo opremljenost orodjarne dostojno

približali zahtevam današnjega časa. Določena dela, ki jih preje sploh nismo mogli opravljati, ali pa smo jih opravljali po razmeroma zastareli in dolgi poti, danes lahko opravljamo sodobno in razmeroma hitro. To prav gotovo ustvarja boljše pogoje za delo v naši TOZD. Bistveno pa se nam bodo izboljšali pogoji po odselitvi obrata Avtoelektrike v nove prostore. S tem bodo dani pogoji, da bomo lahko nekatere prostore orodjarne in vzdrževanja integrirali ter se tako tudi boljše organizirali. Pri tem ne gre zanemariti celo objektivne možnosti, da se orodjarna poveča in razširi svojo dejavnost glede asortimana in zadovoljevanja potreb jugoslovanskega trga v širšem smislu. To je lahko ena od smeri perspektivnega razvoja in nadaljnega povečanja podjetja SATURNUS. Temu vprašanju bi bilo treba v bližnji prihodnosti posvetiti določeno pozornost. Z graditvijo nove tovarne za Avtoelektriko gotovo ne rešujemo v okviru združenega podjetja samo probleme TOZD AVTOELEKTRIKA, pač pa tudi problem in možnosti nadalj-

Vili Mozetič ob brusilnem orodnem stroju v TOZD Orodjarna in vzdrževanje. Sicer strugar, brusi pa že 10 let. Skrbi ga prah, ki mu ventilacijske naprave niso kos.

nega razvoja TOZD EMBALAŽE ter TOZD ORODJARNA IN VZDRŽEVANJE. Zato menim, da je bila odločitev samoupravnih organov glede

združevanja sredstev za to investicijo na mestu in le še z nestrpnostjo pričakujemo čimprejšnje realizacije.

Janez Smrajc

Delali smo za Kozjansko

Zadnjo soboto v avgustu smo z delom zaslužili 20 milijonov starih dinarjev osebnih dohodkov, ki smo jih namenili za Kozjansko. Takrat še nismo vedeli, da to ne bo zadostovalo za odstranitev veliko večje škode kot se je tedaj videla. Odločitev za še en delovni dan za Kozjansko je bila drugič nekoliko težja. Končno je zmagal razum in solidarnost in 5. oktobra smo spet delali. Ta novinarska mini anketa je s prvega dne.

Ko so vodstva vseh petih osnovnih organizacij sindikata skupaj s člani predsedstva konference obravnavali poziv slovenskih družbenopolitičnih organizacij, naj delovni ljudje solidarno prispevajo enodnevni zaslužek za pomoč od potresa prizadetemu Kozjanskemu, so se skupaj z operativnim vodstvom podjetja dogovorili, da bomo v ta namen delali 31. avgusta.

Čeravno je bila to že druga delovna sobota v mesecu, česar nismo vajeni, je delo teklo povsem vsakdanje. Izkoristili smo trenutke in delavcem zastavili nekaj vprašanj o solidarnosti.

Na prvo vprašanje »za koga delate danes?« so vsi gladko odgovorili »za od potresa prizadeto Kozjansko«. Odgovori na preostala vprašanja pa so si nekoliko razšli.

Kako se počutite kot človek - delavec, ko veste, da je vaše današnje delo namenjeno prizadetim?

Albin Jukič, orodni brusilec: Počutim se povsem normalno, kot bi delal zase.

Ivanka Bovhan, delavka v AO: Prijeten občutek imam, z veseljem delam.

Anton Pratinikar, delavec brusar v AO: Večkrat se

spomnim ljudi, ki čakajo na našo pomoč. To je prijeten občutek.

Franc Munda, nastavljalet v AO: Koč bi delal za sebe. Kot vsak drugi dan.

Pavla Zupančič, delavka na liniji obokov v embalaži: Delam z velikim veseljem. S sodelavkami smo se že pred pričetkom dela dogovorile, da moramo doseči normo kot vsak drugi dan. Vse delamo z velikim veseljem, ker vemo, da s tem pomagamo potrebnim.

Franc Berčič, šofer v embalaži: Občutek, da nekomu pomagaš, je vedno prijeten in lep.

Marija Grojzdek, delavka v tiskarni: Prijeten občutek imam, ker vsi družno pomagamo prizadetim.

Fani Erbežnik, delavka v embalaži: Delaven in lep kot vsak drugi dan.

Kako gledate na take podobne solidarnostne akcije?

Albin Jukič: Za take akcije sem vedno, to je povsem normalno človeško, moramo si pomagati.

Ivanka Bovhan: Zelo pošteno in človeško so take akcije. V takih primerih, kot je na Kozjanskem, pa brez njih ne gre.

Anton Pratinikar: Zelo prav

in človeško je to, da se le še z denarjem potem ravna pošteno.

Franc Munda: Med ljudmi to mora biti. Po stari modrosti »danes tebi, jutri meni«.

Pavla Zupančič: Povsem odobravam solidarnost. Ta med ljudmi mora biti. Ker pa smo že ob takih akcijah slišali marsikaj, smo dobili občutek, da se naše poštenje rado izigra. Zato sem prepričana, da bi našj deioivni ljudje z veliko večjim zaupanjem delali, če bi ta denar sami nesli tja in bili priča njegovi porabi.

Franc Berčič: Razumni ljudje si moramo pomagati, le tako se lahko rešujemo v nesrečah.

Marija Grojzdek: Mora tako biti. Nikoli se ne ve, komu se bo to jutri zgodilo.

Fani Erbežnik: Rada delam, rada pomagam, da bi le zagotovo vedela, da bo denar šel na pravo mesto in pošteno, kot mislimo. Ob takih akcijah se rado koga kaj prime na račun revežev. Vsaj tako potem slišimo.

Četrto vprašanje smo postavili kar tako, iz gole radovednosti, brez kakršnihkoli osnov o potrebnosti, zato naj ga bralci vzamejo z rezervno.

Ali bi bili pripravljene delati še kakšno soboto za solidarnostno zbiranje sredstev, to pot za našo delovno organizacijo, na primer za hitrejšo graditev stanovanj za delavce, za novi počitniški dom, za saturnuški vrtec in podobno?

Albin Jukič: Bil bi vsekar, še posebno za vrtec ali stanovanja.

Ivanka Bovhan: Če bi bilo res potrebno, bi še delala. Še posebno pa za vrtec in za samska stanovanja, ta nam manjkajo.

Anton Pratinikar: Sem pripravljen, le da bi se naše delo resnično videlo v stvari, za katero bi se domenili.

Franc Munda: Bil bi za stvari, ki bi se jih na ta način hitreje uresničilo, na primer za vrtec ali pa za novo tovarno.

Pavla Zupančič: Za domače razmere je drugače. Mislim, da si doma lahko rešujemo probleme načrtno z normalnim delom, z večjim prihrankom iz organizacije dela, bolj skrbnim gospodarjenjem s sredstvi in podobnim. Tu nam leži še veliko sredstev, ki bi jih pridobili z najmanjšim trudom, vendar pa z določeno »solidarno« zavestjo.

Franc Berčič: Bil bi, še posebno za stanovanja, ki jih je vedno premalo.

Marija Grojzdek: Bi, če ne bi šlo drugače in če bi se naše delo res poznalo.

Fani Erbežnik: Delala bi le za res izjemne primere, ker mislim, da si sicer ljudje moramo znati bolj sami pomagati. Na primer za stanovanja, če pričakuješ, da ga

boš dobil kar tako, lahko mesečni zaslužek poženeš za nepotrebne stvari, s tem pa se kot človek le kvariš. Mladim ljudem pa samopomoči že tako manjka. Preveč čakajo na družbo.

Tako nam je verjetno uspelo dobiti resničen odraz razpoloženja in odnosa do solidarnostne pomoči med Saturnužani. Izbira je bila povsem naključna, če se ne bi ponavljali zelo enaki odgovori, bi vprašal še več članov delovnega kolektiva.

V odgovorih na predzadnje vprašanje so tudi pomisleki in nezaupanje do poštenja pri porabi zbranih sredstev. Res je, da smo v preteklosti ob takih primerih slišali marsikaj, vendar vsega tudi ni verjeti. Tisti, ki se upira pomagati, se navadno zelo potrudijo najti opravičilo — vzrok, ki ga obesi na veliki zvon. Upirati se neresnicam, je v takih primerih zelo težko, pa če imaš na razpolago še tako natančna poročila o zbranih in porabljenih sredstvih.

Končno nam ostane le zaupanje do organov, ki razpolagajo z zbranim denarjem (preko žiro računov) in njihovim poročilom samoupravnim organom občin ter republike. Kaže pa opozoriti družbo, da bi moral dnevni tisk občane še natančneje obveščati o zbiranju in porabi sredstev, pa tudi z imeni tistih, ki v imenu družbe s sredstvi razpolagajo.

S. G.

Imeti a nič dati, je v mnogih primerih huje kot krasti

Naši osebni dohodki, naše delo

Želeli smo nekaj odgovorov s področja osebnih dohodkov. Kot vedno doslej nam je tudi sedaj na vprašanja z veseljem odgovoril vodja finančne službe dipl. oec. Edi Ferenčak.

Kako obračunavamo osebne dohodke po TOZD in delovni skupnosti skupnih služb?

Osebne dohodke obračunavamo za TOZD po posameznih stroškovnih mestih in obratih, za DSSS (delovno skupnost skupnih služb) pa stroškovnih mestih ločeno za skupne službe, delavsko restavracijo, poč. dom v Kranjski gori in poč. dom v Velem Lošinu.

V TOZD obračunavamo osebni dohodek po učinku ob uporabi tehničnih in izkustvenih norm ali akordov, vedno več pa tudi po standardnih normah metode WF, ter osebni dohodek po času prebitem na delu. Tako izračunan dohodek se zviša za stimulativen del nagrajevanja in sicer:

— pri delavcih, ki delajo po učinku se zviša osebni dohodek po času s pomočjo povprečnega odstotka normativov stroškovnega mesta, obrata ali TOZD, pri delavcih, ki delajo po času, prebitem na delu, pa se tako obračunan osebni dohodek zviša za povprečni odstotek preseganja norm stroškovnega mesta, obrata ali TOZD.

Upravičenci do nagrajevanja po ekonomskih normativih pa prejmejo poleg osebnega dohodka po času tudi osebni dohodek po kriteri-

jih, ki jih določa poseben pravilnik, kar naj sili tudi te delavce, da čim več prispevajo k optimalizaciji poslovanja. Del osebnega dohodka, ki je obračunan kot razlika med ugotovljeno, po organih upravljanja sprejeto obračunsko vrednostjo točke in plansko vrednostjo točke, predstavlja kompleksno metodo stimuliranja vseh delavcev družnega dela sorazmerno z osnovnim individualnim delovnim prispevkom.

Tako obračunan osebni dohodek se nato zviša za razna nadomestila in dodatke v breme TOZD ali tretje osebe.

Med nadomestila v breme TOZD štejemo nadomestilo v času odsotnosti od dela zaradi bolezni do 30 dni, nadomestilo osebnega dohodka v času rednega ali izrednega letnega oddiha, odsotnosti z dela zaradi strokovnega izobraževanja in podobno.

Med nadomestila v breme tretje osebe pa štejejo vsa nadomestila, ki jih financirajo Skupnosti zdravstvenega zavarovanja, nezgodnega in invalidskega zavarovanja, vsa nadomestila, ki jih prejmejo vojaški obvezniki enot SLO, nadomestila sodišč itd.

Osebni dohodek delavcev se zviša za razne dodatke kot na primer dohodek za nadurno delo in delo v dela

prostih dnevih, dodatek za nočno delo, zdravju škodljivo delo, za stalnost in drugo v breme TOZD ter razne dodatke v breme tretje osebe, kot so stroški in borčevski dodatki.

Nadomestila za vožnjo na delo in z dela, potne stroške, dnevnice, terenski dodatki in dodatke za ločeno življenje ter druga nadomestila pa ne predstavljajo delavčevega osebnega dohodka, ker se te izdatke šteje kot materialne stroške.

Delavci prejmejo tudi posebne nagrade za udeležbo na gasilskih vajah, avtorske nagrade ali nagrade za posebni delovni uspeh.

Enako kot za TOZD se obračunajo osebni dohodki v DSSS, le da je zelo malo dela po individualnem učinku.

Posebnost pri obračunu osebnih dohodkov je pri DSSS, da so vsi osebni dohodki vkalkulirani, ker ta skupnost ne sme dosegati razlike realizacije (dobička).

Kolikšni povprečni osebni dohodki so bili doseženi po TOZD in v delovni skupnosti skupnih služb letos v prvih sedmih mesecih?

Po statistiki osebnih dohodkov po grupah dela za posamezne TOZD in DSSS ter TOZD so ugotovljeni osebni dohodki v času od 1. januarja do 31. julija 1974, ob upoštevanju obračunanih delovnih ur, kot jih kaže naslednja tabela:

Kumulativa I—VII 1974

GR	TOZD	Embal.	Avtoopr.	Tov. orodij	Skup. slu.	Podj.
	povpr.				1.683,65	1.683,65
02	povpr.	1.832,98	1.798,57			1.819,99
03	povpr.	2.096,67	2.580,12		1.430,19	2.207,68
04	povpr.	2.129,52	2.146,68			2.137,71
05	povpr.	2.211,74	2.300,53	1.592,17	2.018,56	2.233,02
06	povpr.	2.603,33	2.046,60	2.104,06	2.295,58	2.400,96
07	povpr.	2.531,03	2.070,96	1.895,49	1.796,60	2.309,65
08	povpr.	2.389,13	2.132,60	2.212,21	2.308,73	2.294,94
09	povpr.	2.912,64	2.307,16	2.555,22	2.358,12	2.585,09
10	povpr.	2.781,86	2.412,76	2.574,90	2.605,17	2.636,22
11	povpr.	3.129,88	2.933,95	2.845,14	2.406,56	2.859,44
12	povpr.	3.416,65	3.084,78	3.110,08	3.019,37	3.185,37
13	povpr.	3.518,28	3.428,71	3.391,71	3.101,64	3.435,89
14	povpr.	3.825,58	3.533,78	3.693,77	3.330,65	3.609,97
15	povpr.	3.695,92	4.236,42	3.513,07	3.638,24	3.720,23
16	povpr.	4.162,80	3.981,96	3.906,87	3.844,15	4.013,77
17	povpr.	4.218,66	4.583,70	4.204,60	4.119,94	4.213,99
18	povpr.	4.500,39	4.455,76		4.120,89	4.328,78
19	povpr.	4.850,54	5.060,86		5.019,03	5.009,30
20	povpr.	5.396,76		5.163,73	5.251,29	5.302,14
21	povpr.				6.114,50	6.114,50
22	povpr.	6.382,81	6.336,03		6.280,83	6.332,46
23	povpr.			6.746,40	7.457,67	7.102,04
24	povpr.				7.088,35	7.088,35
25	povpr.				7.137,80	7.137,80
SK	povpr.	2.404,45	2.240,33	3.048,75	3.207,59	2.508,09

Vidimo, da je najnižji povprečni osebni dohodek v DSSS din 1.683,85, v TOZD pa 1.832,98 din.

Najvišji povprečni osebni dohodek je najnižji v tovarni orodij in znaša N din 6.746,46, a najvišji v DSSS in znaša N din 7.457,67.

Poprečni osebni dohodek podjetja pa znaša 2.508,09 dinarjev.

Kako se ta vrednost točke računa za delavce, zaposlene v skupnih službah?

Vrednost točke se računa pri DSSS enako kot pri TOZD; razlika je le v tem, da pri TOZD vkalkuliramo le osebne dohodke, obračunane po kalkulativni vrednosti točke, razliko od obračunske vrednosti točke in osebni dohodek po ekonomskih normativih pa je vkalkuliran le v dohodku in sicer v razliki realizacije, ki ji pravimo tudi dobiček.

(Pred leti smo temu OD rekli osebni dohodek iz dobička).

DSSS pa po ustavi in statutu ne sme imeti razlike realizacije (dobička), zato se ves osebni dohodek, ki je odobren za izplačilo in obračun, vkalkulira, ker bi sicer morali TOZD pri vsaki delitvi odstopati del dohodka DSSS za pokrivanje osebnega dohodka nad vkalkulirano vrednostjo točke. Zaradi te razlike pa nima DSSS nobene prednosti, saj so njeni osebni dohodki odvisni od uspešnega poslovanja TOZD in dosežene vrednosti točke celotne organizacije združena dela.

Kakšno vrednost točke pričakujemo v preostalih mesecih leta?

Vrednost točke je odvisna predvsem od višine dohodka, ki ga doseže TOZD in DOZD Saturnus.

Višina vrednosti točke pa je omejena tudi posredno s samoupravnim sporazumom. Izplačan osebni dohodek je po tem sporazumu ome-

konca leta moremo pričakovati še dokajšno zvišanje osebnega dohodka.

Koliko bo znašala vrednost točke, ne bi mogel reči, ker še ni sprejet novi pravilnik o medsebojnem delovnem razmerju in pravilnik o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

Povečanje točkovne vrednosti dela za delovno mesto in odpiranje novih delovnih mest ter razni dodatki na osebne dohodke in nadomestila bodo bolj ali manj zvišali maso osebnih dohodkov.

Il tega sledi, da nam ni mogoče izračunati, kolikšna bo vrednost točke, dokler ni podatkov za sestavo predračuna osebnih dohodkov po novih pravilnikih.

Vrednost točke je namreč omejena z maso osebnih dohodkov po samoupravnem sporazumu. Vsako zvišanje vrednosti točke sme zvišati maso osebnih dohodkov le do višine, ki jo da obračun po samoupravnem sporazumu.

Kaj vpliva na višino osebnega dohodka?

Na višino osebnega dohodka vplivata uspešnost poslovanja podjetja ter politika delitve organov upravljanja.

Uspešnost poslovanja pa je odvisna od notranjih faktorjev, to je produktivnosti, kvalitete proizvodov in komercialnosti TOZD, ter od zunanjih faktorjev, t. j. nabavnega in prodajnega trga, od preskrbljenosti z materialom in energijo ter od družbene intervencije.

Kako je z našo ekonomičnostjo poslovanja?

Ekonomičnost poslovanja se meri z odnosi med vrednostjo proizvodnje in porabljenimi faktorji, ki se kažejo kot poraba delovnih sredstev (zgradb, strojev in priprav), predmetov dela (promateriala in ostali material z energijo ter delo delavcev, ki združujejo delo v TOZD in OZD Saturnus).

Ekonomičnost, merjenja po delovnem času najbolj raste, manj v primerjavi z osebni dohodki in najmanj s porabljenim materialom, ker cene tega zelo rastejo, še posebej, če ga uvažamo. Ekonomičnost delovnih sredstev tudi narašča, vendar ta uspeh zmanjšuje naraščanje cen, ki zahtevajo veliko vlaganja v obratna sredstva s čimer pada ekonomičnost vloženi obratnih sredstev. Varčevanje z materialom, energijo in boljše izkoriščanje strojnega in delovnega časa močno zvišujejo našo ekonomičnost.

Ve pogosteje slišimo, da bo potrebno popraviti pravilnik o nagrajevanju. Je to res potrebno?

Menim, da je nujno stalno proučevati sistem nagrajevanja ter pripravljati nujne spremembe. Spremembe pravilnika pa moramo res tudi temeljito pripravljati.

Podlaga za te priprave pa je dobra sistematizacija in analitična ocena vseh delovnih mest.

(nadaljevanje na 6. strani)

Jesen, čas vkuhanja marmelade, ki je sicer staro vendar še danes pomembno živilo, za nas pa embalaža pomemben vsakoletni proizvod katerega so naročniki predvsem Fructal, Vitaminka, Belsad in drugi veliki predelovalci sadja v Jugoslaviji. Mesečno izdelamo ca. 100.000 marmeladnih doz.

Kamp prikolica opravičila nakup

Sindikalna organizacija je letos v juniju kupila eno kamp prikolico za štiri osebe. Opreмили smo jo še s posodo za kuhanje, jedilnim priborom, blazinami, odejami, železnimi stopničkami, 45 m kabla za priključitev na električno omrežje, dvema 5 kg jeklenkama za plin, zložljivo mizo in štirimi zložljivimi stoli.

Sindikalna komisija je odločila, da prikolico postavimo v kamp Savudrijo. Ker je bilo število prijavitelcev preveliko, je sindikalni odbor izbral 11 družin, katerim je nato žreb določil termin letovanja.

Ker sem bil navzoč pri prevzemu prikolice v Novem mestu, jo nato postavil v kamp in jo po končani se-

zoni zopet pripeljal v Saturnus, bom na podlagi pismene ankete članov kolektiva, ki so preživeli dopust v prikolicah posredoval njihova mnenja ter svojo ugotovitev in mnenje.

Anketirani so bili:

Tov. Štefka Novak, Alojz Petek, Anton Trbanc, Emil Ivanuša in Franc Kovačič.

1. Zakaj si se prijavil?

Ker mi je finančno ta način letovanja dostopen in tudi časovno mi bolj ugaja. Pri tem mislim predvsem to, da v kampu nisem vezan na točno določen čas zajtrka, kosila in večerje.

2. Kako si preživel dopust in koliko si imel izdatkov?

Dopust sem preživel z družino. (Glede izdatkov so

anketiranci dali zelo različne številke. Od 800,00—1.700,00 dinarjev. S temi številkami pa ne moremo ocenjevati cene tega načina letovanja, ker nimam podatkov, koliko članov je letovalo v posamezni družini in ali je všteta v to vsoto tudi kamp taksa in vožnja).

3. Kako ocenjuješ opremljenost prikolice?

Preveč je edino posode za kuhanje. Zaželen pa bi bil platnen prostor, raženj, v toaletnem prostoru polička, obešalnik za brisače in serviete.

4. Kakšno je bilo počutje tvoje družine?

Odlično!

5. Ali meniš, da je ta novi način letovanja pristopen?

Ši za člane kolektiva z nižjimi osebnimi dohodki in, ali bi se v prihodnje še odločil preživeti dopust v prikolicah?

Na zadnje vprašanje so vsi odgovorili z da, eden pa je celo zapisal, da se že kar sedaj prijavlja za prihodnje leto.

Pod opombe pa so izjavili:

Za majhne otroke in neplavalce ta kamp ni najbolj primeren in pa sanitarije niso urejene.

Na kraju pa še moja ugotovitev in mnenja.

Kljub pesimističnim napovedim nekaterih članov kolektiva, da bo življenjska doba prikolice zelo kratka, ker je pač skupna last, izjavljam, da je po prvi sezoni popolnoma nepoškodovana in mo-

ram pohvaliti vse uporabnike, da se s prikolico in inventarjem ravnali, kot bi bila njihova osebna lastnina. Iz raznih razprav po tovarni prihajajo predlogi: odpovejmo drage privatne sobe na Velikem Lošinju, delajmo eno prosto soboto, ter z denarjem, ki bi ga na ta način zbrali, kupimo še nekaj prikolic.

S tem bi omogočili večjemu številu družin poceni letovanje in tudi izbira kraja letovanja bi bila večja. Razumljivo, da bodo morale o tem največ razmišljati komisije pri osnovnih organizacijah sindikata v TOZD. Te ugotovitve po preizkusni sezoni pa jim lahko služijo kot vodilo.

Silvo Lavrič

Hotel v malem

Ni dolgo tega, ko je marsikateri izmed nas občutil v sebi tisto značilno »mrzlico« pred odhodom na letni dopust.

Pripravljali smo potovalke, kovčke; v nje smo vlagali vse od kopalnih do športnih rekvizitov, ki naj bi nam služili v tem času za čim boljše počutje daleč od vsakodnevnih obveznosti. Oko se je oziralo v nebo, kot bi hotelo oceniti, kakšno bo vreme v času letovanja, ko bomo na morju ali v kraljestvu gora. Težko smo že čakali tega trenutka. Misel nam je uhajala v daljavo, kjer se razprostira širna morska gladina. Zeleli smo si samo to, da čas, ki nas loči od tega trenutka, čimprej poteče.

Med to množico »čakajočih« sem bil tudi sam. Morda se je moje čakanje malce razlikovalo od drugih, saj je bilo prežeto z nekoliko negotovosti, kajti omogočeno mi je bilo sedemdnevno letovanje s petčlansko družino v »camp prikolicah«, ki jo je kupil sindikat našega podjetja. Tako mi je bilo omogočeno po sklepu sindikata, da sem se končno prvič odločil za takšno letovanje na morju.

V campu »Pineta« v Savudriji, kamor nas je zanesla pot našega oddiha, stoji med prikolicami in živopisanimi šotori tudi prikolica našega podjetja. Nedaleč od recepcije, v borovem gozdu ni bilo težko izslediti tega »hotela v malem«, na katerem se nahaja nalepka »Saturnus«. Stopali smo po poti do prikolic malce nervozni in z občutki negotovosti. Te negotovosti pa je bilo kmalu konec. Pred vhom nas je čakalo presenečenje. Miza, stoli, stopničke za varno vstopanje v prikolico (izdelek tovarišev iz vzdrževanja) in preproge, vse to nam je v prvem trenutku vtilo zaupanje. Pravo presenečenje pa nas je še čakalo. Že pri vstopu v prikolico: pogled na

hladilnik, jedilni kot, ki se ga z malo truda da spremeniti v udobno ležišče (plinski kuhinjski omara za obleko, viseče za posode, umivalni prostor, tekoča voda in elektrika vse to praktično in funkcionalno povezano med seboj daje estetski videz, ki je že zadostni porok udobnega počutja, za čas ki ga boš preživel v njej. Po visečih omarah posoda za pripravljanje jedi, servis za čaj, kavo, jedilni pribor, razni izdelki »suhe robe« itd., vse to te spodbudi, da z nekoliko iznajdljivosti pričaraš domače okolje, čeprav si dejansko na morju. Tudi odeje so tukaj; razen prevlek in rjuh praktično ni treba ničesar jemati s seboj.

Že ta prvi stik s prikolico in njeno notranjostjo ter vsebino v njej daje človeku sliko celotnega dopusta, čeprav se še ni niti začel. Občutek, ki se ti nehote vsili, da je nekdo pred tvojim prihodom

morju je močnejša od prikolic. Telo predajaš sončnim žarkom željan, da dosežeš tisti značilen »ten«, ki že na prvi pogled odkriva, kje si preživel dopustniške dni, vmes sestavljaš v mislih »meni« za naslednji dan, v notranjosti se zatečeš le k počitku. Ko se zvečeri, pripraviš roštilj.

Prednosti kamp prikolice je več: od sproščenosti brez kravate, srajce, ki je tako značilna v klasičnih restavracijah, do možnosti za pripravo hrane za dietike tako, da lahko rečem, da je res hote! v malem. Okolica, sonce, morje, vse to spremeni čas dopusta, odmerjenega v sedmih dneh, v že bližajoče se slovo. Že je tu drugi, ki je kot ti sam željan oddiha. Kratek čas je sedem dni, zato postane slovo od morja težje, toda ostajajo tudi še taki, ki niso preživeli niti teh.

So morda njihovi mesečni dohodki preskromni, da bi se odločili za letovanje na morju?

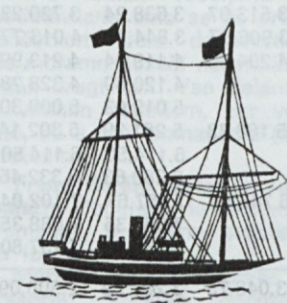
Prepričan sem, da resnica ni daleč od te misli. Je nakup te »edine« camp prikolic ena izmed možnosti, da bi se tudi ti laže odločili za tako obliko letnega oddiha?

Nešteto besed je že bilo izgovorjenih in napisanih, kako omogočiti čim množičnejši oddih v taki obliki, da bo dosegljiv tudi za tiste z najnižjimi osebnimi dohodki.

Če je namen sindikata našega podjetja s to prikolico začeti orati ledino na tem področju, potem lahko z zaupanjem pričakujemo, da bo vsako leto več zadovoljnih zagorelih obrazov. Povsem bodo izginiti obrazi, ki jih še danes srečujemo na poti v službo.

Na koncu želim pohvaliti vse tiste prizadevne tovariše v sindikatu, ki so poskrbeli za nakup te prikolic.

Emil Ivanuša

v celoti mislil na »tebe« je zelo prijeten. Resnično lepo je, ko ob pogledu na vse to, kar ti nudi prikolica, začutiš, da je to sedaj tvoje. Zato tudi ni odveč porajajoči se čut, da moraš na vse to paziti kot da je tvoja osebna last.

Tudi »lokacija« same prikolic (če lahko to tako imenujem) je odlična. Nedaleč je trgovina z živili, plaža in sanitarije.

Začel se je torej resnični dopust. Želja po soncu in

Edini pozdrav, ki smo ga prejeli od dopustnikov, in to iz Lošinja, žal kaže, da so se nekateri tudi v času dopusta »žrli« za problematiko v tovarni. Končana poizkusna sezona s prikolicami je pokazala, da so z njo problemi le, ker je samo ena. Delovni ljudje so se zanjo ogreli in veliko več bi jih rado letovalo tako. Zanje pač ni »traparija«, kar je poceni.

(nadaljevanje s 5. strani)

Glede na hitro kakovostno in kvantitativno rast podjetja pa je nujno sistematizirati in analitične ocene prilagajati novonastalim delovnim nalogam in pogojem dela.

Opravila okoli korektur pravilnika so pri delu, ki sedaj poteka vezana na elaborate za sestavo novih pravilnikov o delitvi dohodka iz osebnega dohodka ter pravilnika o medsebojnem delovnem razmerju v združenem delu.

Katere dneve v mesecih do konca leta lahko pričakujemo izplačilo osebnih dohodkov?

V naslednjih mesecih bomo izplačevali osebne dohodke predvidoma tako:

— v oktobru 11. v mesecu
— v novembru 13. v mesecu
— v decembru 12. v mesecu

Vzrok kasnejšemu izplačilu je večje število prostih dni in preobremenjenost računskega centra z avtomatsko obdelavo številnih podatkov.

Kje smo preživeli dopust?

Sedaj, ko so za nami dopusti, ko smo ponovno na svojih delovnih mestih, pri novih nalogah, čili, polni energije, so nam ostali samo še spomini in želja, da bi leto hitro minilo in da bi bili dopustniški dnevi spet pred nami.

Še vedno se rad spominjamo lepih, brezkrbnih dni, še vedno se radi o tem pogovarjamo s sodelavci, sodelavkami in to smo izbrali tudi mi ter povprašali nekatere izmed njih, kje so preživeli dopust, kaj jih je najbolj razveselilo, koliko jih je stalo in kakšen dopust si želijo v prihodnjem letu.

Milan Curk — TOZD Orodjarna in vzdrževanje

»Izbral sem najcenejšo inačico dopusta, saj sem ga preživljal z družino pod šotorom v Banjolah pri Pulju. Vreme nam je bilo naklonjeno, saj je bilo samo en dan slabo. Na dan smo porabili 150,00 dinarjev (4 osebe). Tudi drugo leto bomo šotorili, želim pa si, da bi bilo vsaj tako kot letos in vsi bomo zadovoljni.«

Branka Dujmovič — delovna skupnost skupnih služb

»Sedem dni, ki sem jih preživela v Piranu je prehitro minilo, saj smo bili družba, ki si jo v prihodnjem letu lahko samo želim. Porabila sem približno 1.000,00 dinarjev. V letu 1975 bi rada preživela več takih dni, samo bolj na jugu, ker je vreme tam bolj stalno.«

Karolina Hočevnar — TOZD Tovarna avtoopreme

»Zelo sem bila vesela, ko sem zvedela, da lahko preživim sedem dni dopusta v naši prikolicici v Savudriji. Imeli smo se zelo lepo, za sinova in mene pa sem porabila na dan 80,00 dinarjev, kar je zelo poceni. Lepo je bilo, toda prekratko. Če bi imela možnost, bi drugo leto spet koristila prikolicico, želim pa si tudi v hribe, ker mojemu zdravju bolj ustreza.«

Marija Kordiš — TOZD Tovarna avtoopreme

»Za moj dopust lahko rečem »malo tu malo tam«. En teden sem preživela v naši prikolicici v Savudriji, štirinajst dni pa na Mali planini v koči planinskega društva Saturnus. V Savudriji sem porabila na dan 20,00 dinarjev, na

planini pa 15,00 dinarjev. Zalostnega dne nisem imela. Zraka, počitka in rekreacije mi ni manjkalo. Želim si, da bi se imela drugo leto tudi tako lepo, saj sem se povsod počutila kot doma in čeprav pravimo »povsod je lepo a doma je najlepše« včasih tudi ni res.«

Mara Rovaneš — delovna skupnost skupnih služb

»Čeprav sem do sedaj koristila samo eno četrtino dopusta, sem vseeno srečna, saj sem bila doma z otroki. Šli pa smo na več krajših izletov, najdaljši pa je bil v Kranjsko goro. Za petčlansko družino sem na dan porabila približno 70,00 dinarjev. Želim si, da bi imela drugo leto več denarja, da bi si končno lahko privoščila pravi dopust.«

Vili Škrlič — TOZD Tovarna embalaže

»Na dopustu sem bil v našem domu v Velem Lošinj. Predvsem me je razveselila res odlična postrežba, tudi zraka in vode sem se dovolj naužil. Če pogledam na splošno, pa so bili dnevi bolj monotoni, saj ni bilo nikakršne možnosti za rekreacijo. Za štiričlansko družino smo na dan porabili 240,00 dinarjev. Prihodnje leto pa bi rad dopust preživel v prikolicici.«

Marija Virt — TOZD Tovarna embalaže

»Letos smo vsi štirje člani družine preživeli dopust doma, ker gradimo hišo. Predvsem se nam je mudilo končati sobe, da imata otroka sedaj prostor in mir za učenje. Malo nam je nagajalo vreme in še cene gradbenemu materialu so se povišale. Za štiričlansko družino

je bil dan doma dražji, kot pa če bi bili na dopustu. Za drugo leto pa smo že sedaj sklenili, da dopust preživimo na morju.«

Na vprašanje »Kaj predlagate, da bi morali urediti, da bi se obisk v naših počitniških domovih povečal in zakaj vi ne greste?« pa so vsi odgovorili tako enotno, da smo vse odgovore strnili v enega, ki se glasi:

»Cene v naših domovih so previsoke in veččlanska družina ne more kriti stroškov (penzion, vožnja) glede na to, da osebni dohodki niso veliki. Tudi regres, ki ga dobimo, ne pomaga veliko. Bolje bi bilo, da bi kupili več prikolic, da bi jih lahko koristili vsi člani kolektiva. Če si v prikolicici, nisi vezan na nikogar, ješ takrat ko ti prija in tisto, kar imaš rad, pa še ceneje je.«

E. M.

Sprašujem zakaj?

Hvaležna sem mojim sodelavkam in sodelavcem, ki so me predlagali za okrevanje v našem domu na Velem Lošinj. Po nesreči, ki sem jo doživela in zaradi moje boleznine sem si zelo želela, da se dobro odpočijem.

Že v juniju mi je tov. Zakrajšek dejal, da bom imela lepo sobo št. 1 pri Habaljevi. Tako je tudi pisalo na računskem listu, ko sva 11. avgusta s sinom odšla na Lošinj in bila sva v tej prijetni in za moje zdravje prav primerni sobi. Žal samo dva dni. Tretji dan naju je upravnik premestil v drugo — ravno tako dvoposteljno sobo, — ki pa je bila mnogo slabša in za moje zdravje manj primerna. V sobo št. 1 pa je prišel drugi član kolektiva.

Spraševala sem, zakaj to? Bilo mi je hudo, a odgovora ni bilo. Zato koristim naše glasilo, da morda preko njega zvem, zakaj sem bila premeščena. Ali okrevanci nismo enaki drugim članom kolektiva in ali imamo pri letovanju v naših domovih neenake pravice že od nekdaj, ali je bil to primer le pri meni. Prosim odgovor od samoupravnega organa, ki skrbi za letovanje.

Marija Kogoj — delavka v TOZD AO

Okno v svet

še toliko osebja in predvsem časa kot takrat Huberinnoval!

Posodice za sol in poper iz bele pločevine

V modernih dekorjih in veselih barvah so trenutno zadnja uspešna domislica v Španiji. Primerne niso samo v gospodinjstvu, ampak tudi za taborjenje. Izredno radi pa segajo po njih tudi turisti, ki jih kupujejo namesto že »izrabljenih« spominkov. — Ali ne bi bilo vredno posnemati Španincev tudi pri nas?

Nostalgija celo v kuhinji

Domotožje po preteklosti je zdaj v modi. Ali se je preselilo tudi v kuhinjo? Münchenski gastronom Buc kel postavlja to vprašanje kot »založnik« »Bavarske kuharske knjige« Johanne Huberinnove — leto 1802 in uporablja za svoje »antikvarične« recepte vse iz sodobne pločevine — kdo ima

Krvodajalcem vse spoštovanje

Odbor Rdečega križa naše tovarne je tudi letos priredil srečanje naših najaktivnejših krvodajalcev. Vabljenih jih je bilo (s starim in novim odborom Rdečega križa ter nekaterimi vodilnimi člani kolektiva) oseminštirideset, žal pa se je kljub vsej dobri volji srečanja udeležilo le enaindvajset ljudi.

Srečanje je bilo na pikniku v Iškem Vintgarju, povezano s kratkim nagovorom dr. Benčanove ter podelitvijo zahvalnih diplom in zlate plakete, ki jo je za večkratno darovanje krvi dobil Vencelj Pavšič.

Bil je res lep, sončen dan. Kljub tako skromnemu odzivu pa navzočim ni manjkalo dobre volje. Premalu se je zgrnila noč in krenili smo proti domu; seveda z željo, da bo prihodnje srečanje množičnejše, saj je v našem kolektivu

314 aktivnih krvodajalcev, ki po humanosti gotovo ne zaostajajo za tistimi, ki so bili letos vabljeni.

Ob zaključku pa naj v opravičilo tistim, ki letos niso bili vabljeni in so zaradi tega negodovali, damo samo tole pojasnilo: Letos (kakor tudi preteklo leto) so bili vabljeni samo tisti, ki so darovali kri petkrat ali več. Seveda je takšnih v našem kolektivu še mnogo in morajo biti vredni enake pozornosti. Zavoljo tako velikega števila aktivnih krvodajalcev pa smo jih doslej izmenično vabili samo določeno število. Kot že rečeno, bodo odslej ta srečanja bolj množična in gotovo ne bo več negodovanj.

Pa mirno in zdravo kri, prihodnje leto pa na **veselo svidenje!**

Edo ROBIČ

S seminarja v Kranjski gori

V planu, ki ga je na začetku leta naredila mladinska organizacija, je bil tudi dvodnevni seminar za vse mlade v podjetju, ki naj bi se ga udeležilo približno 50 mladincev. Seminar je bil predviden že v mesecu juliju, vendar ga ni bilo mogoče izvesti, ker je bila večina mladih na dopustu. Zato smo seminar prestavili v mesec september. Tako smo 7. in 8. septembra imeli seminar v Kranjski gori, katerega pa se je udeležilo le 21 mladincev. Vzrok za tako majhno udeležbo je bilo verjetno slabo vreme, saj je bilo prijavljenih kar 43 mladincev.

Seminar je potekal po vnaprej sestavljenem programu. Teme za predavanja smo pripravili mladinci sami. Prvo predavanje in nekaj uvod v seminar je podal predsednik mladinske organizacije Saturnus, tov. Jože Kosec. Tema njegovega predavanja je bila »Organizacija mladinske organizacije in njen pomen«. Prisotne je seznanil z novo organizacijo MO, ki je nastala po konstituiranju TOZD. Povedal je, da ima vsaka OTZD svoj mladinski odbor, ki je dolžan mlade seznanjati z akcijami in delom mladinske organizacije. Žal pa moramo ugotoviti, da vsi odbori še niso začeli delati tako kot bi morali, vendar pa upamo, da bo to kmalu steklo.

V razpravi, ki je sledila, smo obravnavali eno izmed zelo aktualnih vprašanj: kako vključiti in pritegniti za sodelovanje v MO mlade iz bratskih republik. Mnenja so bila zelo različna. Vsi smo se strinjali, da je nekaj krivde za premajhno zanimanje

v sami MO, del krivde pa nosijo tudi sami mladi iz bratskih republik, saj v večini primerov odklanjajo sodelovanje oziroma delovanje v MO.

Temo drugega predavanja z naslovom »Organizacija podjetja, samoupravljanje, ustvarjanje in delitev dohodka« je pripravila tov. Nina Jevšnik.

Tov. Nina je opisala organizacijo podjetja pred in po konstituiranju TOZD. Na kratko je opisala delo posameznih TOZD in delovne skupnosti skupnih služb. Nato nas je seznanila z oblikami samoupravljanja. Samoupravljanje je lahko posredno in neposredno. Posredno samoupravljanje je preko organov upravljanja (npr. DS, raznih odborov in komisij), oblika neposrednega samoupravljanja pa so zbori delavcev in referendum. Na koncu pa je podala še kratko poročilo o ustvarjanju in delitvi dohodka.

V diskusiji smo se mladi zanimali, kako je z graditvijo nove tovarne avtoopreme in s sedanjimi prostori. Razpravljali smo tudi o družbeni prehrani, o osebnih dohodkih in prevozu delavcev na delo, ter povračilu stroškov za vožnjo.

O vlogi in pomenu SLO, predvsem pa o nalogah mladih je govoril tov. Vojko Maksimovič. Dejal je, da je SLO obramba, to je oborožen narod, pravilno usmerjen in pravilno voden, katerega delo temelji na koncepciji SLO. V takšnem organiziranju in pripravljenosti naše družbe za obrambo ima zopet mlada generacija posebno mesto in vlogo zaradi številnosti in

specifične pripravljenosti. Dosedanji rezultati v naši družbi kažejo, da je koncepcija SLO sprejeta v vsej državi kot edina mogoča in možna oblika delovanja za uspešno zaščito svobode in neodvisnosti socialistične Jugoslavije proti kateremukoli agresorju. To je obenem tudi izraz dojemanja, da je treba za obrambo SFRJ ne samo ustavna obveznost, ampak tudi dolg do domovine. Danes je koncepcija SLO sestavni in neodtujljivi del naše samoupravne družbe. Razvija se v pogojih mirne socialistične graditve, v času, ko smo ekonomsko bogatejši, ko samoupravljanje močno razvija družbeno zavest, odgovornost in pripravljenost, da za vsako ceno branimo revolucionarne dosežke naše NOB in samoupravne družbe.

Ena izmed tem, ki smo jo

obravnavali na seminarju, je bil tudi osnutek statuta ZSMS in resolucija o nadaljnjem delu ZSMS. Kratko poročilo, oziroma povzetek obeh dokumentov je podal tov. Stojan Tršan. V svojem poročilu se je dotaknil predvsem tistih členov, ki se tičejo nas mladih v delovnih organizacijah, to so 23., 47., 48. člen. 23. člen govori o delegatskih razmerjih (vlogi in nalogah delegatov), 47., 48. in 49. člen pa o sestajanju organizacije (najmanj enkrat v dveh mesecih), o pregledu in ocenitvi dela ter o volitvah članov organizacije (predsednika, sekretarja, blagajnika in sekretariata).

Resolucija je dokument, v katerem je opredeljeno nadaljnje delo in vloga ZSMS. V tem dokumentu je orisano, kakšno vlogo naj bi imeli mladi v krajevni skupnosti, kako naj bi se vključevali v

mladinske delovne akcije, kako naj bi sodelovali na kulturnem področju, kakšen naj bi bil mladinski tisk, kako naj bi bilo organizirano informiranje in drugo.

Z osnutkom resolucije smo se strinjali. Edina vmesna pripomba je bila glede informiranja med občinsko konferenco in delovno organizacijo. Do sedaj se je večkrat zgodilo, da smo nekatere informacije oziroma za dolžitve dobili prepozno ali pa tik pred rokom. Zato smo sprejeli sklep, da mora biti informiranje med občinsko konferenco in delovno organizacijo bolj povezano, predvsem pa pravočasno. Prav tako so mladi tudi pripomnili, da so cilji v osnutku resolucije opredeljeni preveč nasplošno in da pogrešajo opis konkretnih akcij, ki bi jih morali mladi opravljati v svojem nadaljnjem delu. Te ugotovitve bomo posredovali tudi občinski konferenci kot pripombe k osnutku resolucije. Branka Dujmovič

ANKETA S SEMINARJA V KRANJSKI GORI

Z anketo, ki smo jo izvedli na seminarju v Kranjski gori, smo želeli zvedeti, kaj vse mlade zanima in kakšne probleme imajo? Dobili smo nekaj odgovorov in te vam sedaj posredujemo.

Na vprašanje: »Ti je všeč ta oblika izleta?« smo dobili same pritrdilne odgovore.

Na drugo vprašanje: »Kaj misliš o temah (predavanjih),« smo dobili prav tako same pozitivne odgovore.

Tretje vprašanje: »Si želiš še več podobnih izletov?«, je bil odgovor da.

»Kam želiš na prihodnji izlet?« Na to vprašanje pa smo dobili nekaj več različnih odgovorov: v planine, daleč od Ljubljane, nekam, kjer je bazen, s kolesom na Janče in druge.

Na zadnje vprašanje je bilo tudi več zanimivih odgovorov. Vprašanje se je glasilo: »Imaš kak predlog za program na naslednjem izletu (predavanja, zabavni program)?«

»Želim si več družabnih in zabavnih iger, športnih tekmovanj, splošne rekreacije. Od predavanj pa o šolanju in štipendiranju, stanovanjski problematiki, novi ustavi in drugih zanimivih stvareh in problemih, ki tarejo mlade.«

S tem anketnimi rezultati bo predsedstvo v bližnji prihodnosti, morda že v oktobru organiziralo izlet, ki bo temeljil na danih predlogih in željah mladincev.

Vsi pa želimo, da se mladinci prijavljajo za izlet, tega tudi v resnici udeležijo in s tem omogočijo, da se zastavljene akcije v celoti in z uspehom končajo.

Stojan T.

O vlogi in pomenu komisije za idejnopolitično delo

Lani so bile v občini ustanovljene komisije za idejnopolitično delo.

Občinski komite ZMS je na sestanku povabil predstavnike vseh mladinskih organizacij v naši občini. Dogovorili so se, da naj ima vsaka delovna organizacija, osnovna šola, srednja šola, strokovna šola in mladina na vasi, svojo komisijo za idejno-politično delo.

Tudi pri nas smo ustanovili takšno komisijo. V začetku jo je vodil predsednik MO Saturnus tovariš Jože Kosec. Nato pa je delo komisije predal meni, ki skupaj z Danom Delibegovičem, Henrikom Jerom, vodimo komisijo. Delo komisije je natančno in resno. Spremljamo delo v samoupravnih in družbeno-političnih organizacijah ter ga analiziramo. Podrobno

pa obravnavamo tudi prispevke v tedniku KOMUNIST in dnevno časopisje. Pogovorimo se o vsem, kar je aktualnega v domovini in svetu.

Trenutno imamo nalogo, da mlade, ne glede na njihovo poreklo, zainteresiramo za delo v MO. Mladinska organizacija namreč želi, da razširi svoje vrste in s tem poveča aktivnost mladih v delovni organizaciji. Borimo pa se vedno proti velikemu problemu: »nezainteresiranosti«. Toda tudi za to že iščemo rešitev.

Mladi se moramo zavedati, da smo vsi brez izjeme člani naše skupnosti in socialistične družbe kot celote. Vsi skupaj lahko dosežemo, še več kot smo doslej. Enotnost, mora biti eden od naših prvih ciljev. Bolj ko smo

povezani, več bomo dosegli.

Pa naj bo to pri delu ali pa pri problemih in akcijah. Z našim delom in angažiranjem v samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah pa bomo doprinesli napredku delavskega razreda in naše socialistične družbe. Krepiti moramo bratstvo in enotnost naših narodov in se odločno boriti proti kakršnekoli šovinizmu.

S tem, ko bomo povečali članstvo v MO, bomo verjetno tudi deloma rešili problem nezainteresiranosti. Kajti v novo predsedstvo bomo izvolili tudi mladince iz drugih republik, ki bodo pripravljali aktivno sodelovati in delati v MO, da bodo mladi iz Saturnusa, posebno pa mladi komunisti, to našo akcijo v celoti podprli.

Stojan TRŠAN

Spoznal sem pot, ki jo nikoli ne bom pozabil

Pohod Avnoja prerašča v eno največjih manifestacij bratstva in enotnosti naših narodov.

To je še posebno dokazal letošnji IV. pohod, v katerem so poleg udeležencev iz skoraj vseh občin Slovenije sodelovali mladinci iz bratskih republik, Hrvatske in BiH, ki so spoznavali pomen Avnoja in s tem razvijanje tradicij NOB. V Jajcu smo imeli tudi srečanje s predstavniki ostalih republik in pokrajin o vsesplošni jugoslovanski akciji, ki naj bi bila že prihodnje leto.

Na poti smo bili več kot štirinajst dni. Peš smo premagali čez 250 km po najbolj pomembnih in zanimivih predelih iz NOB. Spoznali smo mnogo ljudi — mladine ob srečanjih pri tabornem ognju, na delu, v mestih, skozi katera smo hodili. Z njimi smo navezali stike, se pogovarjali o uspešnosti njihovega in našega dela in iskali skupna stališča za boljše organiziranje mladih na terenu in pripravi podobnih akcij, kot je naša.

Mladi smo, spoznajmo del junaške zgodovine naših narodov, kar nam k sreči ni bilo dano, da sami čutimo, doživimo, kajti, ko je malo bolj spoznamo na kraju dogodkov vemo, kaj imamo, kaj moramo čuvati, ohraniti, razvijati. Napredno Jugoslavijo, ki se je tu rodila iz krvi nešteti življenj ljudi, ki so vedeli, zakaj umirajo, za kaj se borijo.

Tudi na pohodu smo videli, kaj vse zmore človek, ki ve, zakaj živi, dela. Šele tu si spoznal pravega tovariša — tovarišico, ki ti je priskočila na pomoč v težkih trenutkih nemoči. Če je bilo hudo, nas je družila pesem, peta iz srca. Pozabili smo na žulje, utrujenost, dobili smo novih moči.

Lepi so kraji, ki smo jih prehodili, toda strašni so spomeniki, ki kot rane opozarjajo: Bilo je, toda ne sme biti nikoli več. Tudi tu teče življenje svojo pot, na ruševinah požganih mest rastejo nova mesta. Prebuja se stoletja zatrti duh ljudi v nemoči, kljubovalnosti, odpirajo se oči, ki vidijo svetlobo današnjih svobodnih dni, vse delajo s podvojeno močjo, hočejo nadoknaditi zamujeno.

Brigada je bila kadrovske zelo močna, od 150 pohodnikov je bilo kar 55 % članov ZK, ki so takoj po prihodu v Jajce organizirali aktiv in uspešno razreševali probleme, ki so se pojavljali na poti. K uspešnosti akcije je zelo pripomogel strokovni štab brigade, od poznavalca poti Avnoja — tov. Janka Gregoriča, pa do narodne herojke Albince-Mali Hočevar, saj so nam na pohodu tolmačili pot naše delegacije na II. zasedanje Avnoja in druge zanimive dogodke iz NOB.

Kulturno življenje v brigadi je dobro uspevalo, saj smo pohodniki sami organizirali proslave (zelo dobro je uspela v Jajcu na dan vstaje), recitale ob spominskih obeležjih, kulturne večere ob tabornih ognjih itd. Udeleževali smo se v športu v taboru in zunaj njega na srečanjih z domačini.

V brigadi smo imeli dosti oblik informiranja, od četnih do brigadnih konferenc, zborov, internih informatorjev, biltenov in nazadnje svoje radijske postaje »BAZE 20«, ki nam je v mnogočem popestrila življenje v brigadi. Saj je razen veselih melodij, ustreznih krajem, skozi katere smo potovali, še komentirala pot in nas obveščala o dogodkih v Jugoslaviji in svetu.

Program oziroma cilj brigade verjetno ne bi tako uspel, če ne bi bilo tu še predavanj o oblikah in razvoju SLO, teoretični in praktični topografiji, Avnoju, komunističnemu manifestu in prvi pomoči. V programu pa so bile še druge oblike, ki pa zaradi pomanjkanja časa niso bile dovolj obdelane ali pa so odpadle. Ob priložnostih smo si ogledali več filmov s področja SLO — vojno tematskih in taborniških večšin.

Letošnja pot nas je vodila iz Ljubljane preko Banja Luke v Jajce, nato naprej v Livno. Alamoč k spomeniku Ivo-Lola Ribarju, kjer smo pozidali spominsko ploščo, in dalje v Drvar, Bihač — kraj I. zasedanja Avnoja, do Otočca — ustanovnega mesta najvišjega telesa Hrvatske med NOB ZAVNOH. Nakar smo prestopili Kolpo in šli preko Sinjega vrha, Vinice, Črnomlja do spomenika komandanta Rozmana Staneta v Lokvah. Od tam smo šli preko Planine pri Semiču v BAZO 20, pa v Dolenjske Toplice, kjer je bil uraden zaključek letošnje akcije Avnoja in preko Žužemberka v Ljubljano, kjer smo se razšli.

Napočil je dan slovesa, ki smo se ga vsi tako bali. Dva tedna skupnega življenja v dobrem in slabem nam bo ostalo v trajnem spominu.

Vrnili smo se prepolni vtisov — doživetij, ki jih ne bomo pozabili. Spoznali smo resnično tovarišstvo, ki se je kovalo ves čas pohoda. Postali smo ljudje, ki vemo kaj hočemo, kje je naše mesto. Odšli smo narazen, toda naša srca so ostala skupaj. Naša pot je ista — močna, kajti gradimo jo skupaj — naprej.

Roman BRVAR

Piše mladinec Roman Brvar — telefonist v komerciali, ki se je pohoda že drugič udeležil

Tretja mladinska poletna politična šola

NEDELJA POPOLDNE

Prvo plenarno zasedanje se je začelo ob napovedani uri s konstituiranjem samoupravnih organov šole. Po izvolitvi organov šole, smo poslali pozdravno pismo tovarišu Titu. Potek razprav o kongresnih dokumentih je ocenil Lojze Rataj član predsedstva RK in opozoril, da v posameznih občinskih konferencah še ni opravljen celotni potek razprav o kongresnih dokumentih.

NEDELJA PO VEČERJI

Javna tribuna z uvodno besedo Mirana Potrča člana IK predsedstva CK ZKS na temo »Gospodarski razvoj SRS in SFRJ do leta 1985 je bila

polnoštevilno obiskana.

Tovariš Potrč je poudaril, da smo v povojnih letih veliko pozornosti posvetili samoupravljanju, stabilizaciji, prav tako pa smo obračunali z nacionalizmom, ki je vnašal v naše gospodarstvo razdor in prispeval k temu, da nismo uspešno reševali dolgoročne politike gospodarstva Jugoslavije. Opravljen je bil tudi idejno politični obračun s tehnokratizmom, s čemer smo opravili kratkoročne interese posameznih vodilnih ljudi. Bistveno se je okrepil tudi mednarodni položaj Jugoslavije. K temu so največ prispevali delovni ljudje, ki so bili in so še pripravljani, da z lastnimi napori prispevajo k hitrejšemu

razvoju gospodarstva. Probleme, ki tarejo naše gospodarstvo je moč rešiti le s skupnim dolgoročnim gospodarskim planom. Velja pa omeniti uspehe, ki smo jih dosegli na tem področju. Stopnja naše gospodarske rasti nja naše gospodarske rasti se giblje med 9 in 10 odstotki. Ugodna je tudi rast zaposlovanja, saj se številni zdomci vračajo in zaposlujejo doma.

V dolgoročnem planu gospodarskega razvoja si v prvi vrsti prizadevamo za izboljšanje življenjske ravni delovnega človeka. Dosegli naj bi stopnjo 2000 dolarjev nacionalnega dohodka, pogoj za to pa je, da dovolj hitro zvišamo zaposlenost v Jugoslaviji in da poskrbimo za vrnitev čim večjega števila zdomcev. Nagel razvoj ne bi smel sloneti samo na zaposlovanju, ampak tudi povečanju produktivnosti dela, uvajanju sodobne tehnologi-

je ter nenehnem strokovnem izpopolnjevanju vseh zaposlenih. Prav tako je treba v prihodnje posvetiti veliko pozornost enakomernemu razvoju vseh republik in pokrajin.

Stabilnejša rast našega gospodarstva predstavlja bistvene spremembe v gospodarski strukturi. Nekaterim panogam moramo dati prednost. S tem bi se nedvomno izboljšala naša plačilna bilanca. Te prioritete panoge naj bi bile pred vsem energetika, razvoj surovin, kmetijstvo, železniški, pomorski, rečni in zračni promet, gradbeništvo ter turizem.

Nujno je tudi, da se mladina v celoti in aktivno vključi v vsa gospodarska dogajanja in tako skupaj z vsemi delovnimi ljudmi uresničuje zastavljeni razvojni načrt.

V razpravi pa so mladi predvsem izražali bojazen,

(nadaljevanje na 10. strani)

NEDELJA DOPOLDAN

Uvodoma je v nedeljo dopoldan zasedal odbor za pripravo kongresa. Obravnavali so potek javne razprave o javnih dokumentih, poslušali poročilo kadrovske komisije in pregledali potek tehničnih priprav na kongres v Murski Soboti. Sprejeta sta bila scenarij in likovno obeležje kongresa.

Po poteh revolucije

(nadaljevanje z 9. strani)

7. in 8. septembra je občinska konferenca ZM Moste-Polje pripravila dvodnevni pohod MPE 1. SNOUB Töne Tomšič po poteh II. grupe odredov na zbor aktivistov v Litijo.

Kljub dežju, ki je marsikoga odvrnil od pohoda — se nas je pred občinsko skupščino zbral kakih 70. Formirali smo se v tri čete in se prepeljali do Zaloga, kjer so se nam pri spomeniku žrtvam pridružili borci in rezervni starešine z nalogo, da nam tolmačij pot in nas seznanjajo z osnovami topografije, kar pa jim je med potjo v celoti uspelo s predavanji in praktičnimi vajami.

Šli smo na pot z namenom, da spoznamo kraje, kjer se je zadrževala in borila II. grupa odredov. Videli smo dosti spominskih obeležij — od kraja, kjer je paslovenskem, pa do mest, kjer so bile pomembne borbe z okupatorjem. (Tuj Grm, Janče itd.). Spremljali so nas

borci, ki so nam pristno oživljali težke čase NOV ob spomenikih, na mitingu, ob tabornem ognju. Spoznali smo veliko, marsičesa ne bomo nikoli pozabili, čeprav so danes drugi časi, ki nam dajo svobodno delati — živeti. Toda trenutke zgodovine, ki nam je dala to srečo, moramo ohraniti — razvijati

Na Jančah smo se srečali z mladimi iz Litije in z njimi drugi dan skupno nadalje. Seznanili smo jih s potjo, vali pot na zbor aktivistov, ki jo hodimo in izmenjavali mnenja o nujnosti podobnih akcij, ki bi jih v prihodnje prirejali skupaj.

Pohod je uspel, pred nami so nove naloge — pritegniti čim več mladih v podobne akcije, v katerih naj bi spoznali poti revolucije in s tem ohranjali in razvijali tradicije NOB, obenem pa spoznavali naravo, ki je pogoj za uspešno delo v SLO.

Roman BRVAR

Tretja mladinska poletna politična šola

da nam ne bo uspelo realizirati našega gospodarskega načrta, ki smo si ga zadali do leta 1985. Poudarjeno je bilo, da je politika v avtomobilski industriji in še nekaterih drugih področjih neusklajena.

V razpravi pa so se dotaknili tudi kmetijstva, ki ga je potrebno skladneje razvijati zlasti primarno kmetijstvo, zagotoviti primerna skladišča ter ustrezno politiko cen, kar nam je delno že uspelo v okviru zelenega plana. Govorilo se je tudi o tem, da bo morala Slovenija investirati na tista področja, kjer je dovolj surovin in delovne sile.

Razprava je bila zaključena s pogovorom o problemu financiranja izobraževanja.

PONEDELJEK

Ponedeljek je bilo ves dan delo po komisijah. Razprave o dokumentih za 9. kongres so se v vseh komisijah ukpešno končale. Same razprave so bile zelo plodne, tako da lahko računamo, da bodo dokumenti pripravljeni v roku, in da bodo v celoti zajeli vsebino in pripombe razprav.

Na drugi tribuni je predsednik CK ZKS, tovariš France Popit v svojem izvajanju opozoril na tri elemente, ki zadevajo delo mladinske organizacije. To so: v preteklosti precej forumsko organiziranje in delovanje, vpliv klerikalnih sil na doraščajočo

in šolajočo se mladino ter pomen vpliva delavske mladine, neposrednih mladih proizvajalcev na delo v naši organizaciji in vsej samoupravni družbeni skupnosti.

Razprava, ki je sledila, je po ocenah presegla prejšnjo, kar je glede na temo, o kateri je tekla beseda, razumljivo in hvale vredno.

TOREK DOPOLDAN

V torek dopoldan je bilo drugo plenarno zasedanje, na katerem so vsi vodje komisij prebrali poročila. Nekateri referati so se sicer v nebitvenih podrobnostih razhajali, kar bo z nadaljnjim delom in ureditvijo kongresnih dokumentov seveda treba uskladiti.

Končala se je tudi akcija, ki so jo organizirali člani ZK za pomoč Kozjanskemu. Akcija je odlično uspela.

V torek se je šola končala, enoten sklep pa je bil, da bo taka šola tudi drugo leto.

Vojko Fattori

MLADI MLADIM * MLADI MLADIM * MLADI MLADIM

V vsak dom knjige Prešernove družbe

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije v letu 1974 posveča posebno pozornost vlogi in pomenu Prešernove družbe v sklopu kulturne akcije in prizadevanj vseh organiziranih socialističnih sil pri širjenju kulturnih dobrin med najširše množice delovnih ljudi.

Ce Prešernove družbe še ne poznate, preberite tole:

● Prešernova družba ni založba, temveč organizacija aktivistov dobre in socialistično opredeljene knjige; organizacija, ki nadaljuje bogato tradicijo izdajanja množičnih zbirk na Slovenskem.

● S skrbnim izborom knjižnih izdaj Prešernova družba razvija predvsem tiste vrednote, ki pri delovnih ljudeh razširjajo in bogate kulturno razgledanost, njihovo izobraženost in osveščenost ter usposobljenost za resnejšo samoupravno in družbeno organiziranost.

● Knjižna zbirka je trikrat cenejša, kot so podobne izdaje na knjižnem trgu in tako resnično dosegljiva najširšim množicam.

Širom Slovenije ima družba svoje zaupnike. Ti zaupniki opravljajo pomembno kulturno poslanstvo in so resnični aktivisti dobre slovenske knjige. V naši delovni organizaciji je zaupnik Marjan Bajc, ki je že dobro znan z drugih področij kulturnega delovanja. Zastavimo mu nekaj vprašanj.

— Kako si postal zaupnik?

Preprosto me je sindikat zadolžil, ker drugih ni dobil. Dolžnost sem sprejel z veseljem zato, ker že od nekdanj spoštujem usmerjenost in napore Prešernove družbe. Ta je daleč pred raznimi založbami v prizadevanjih, da

prodre v delavske družine in tako prispeva k temu, da bi čimveč zaposlenih, ki doslej ne preberejo niti ene knjige letno, vsaj del prostega časa posvetilo branju.

— Kako deluješ?

Dela sem se lotil najprej z letaki, v Biltenu sem pozval na naročila, pa veliko sem šel že od človeka do človeka. Ker sem komaj prevzel to nalogo, imam 8 naročnikov. Če si človek želi v svojem domu knjigo, potem najceneje pride do dobre

Marjan Bajc v elementu kot ga poznamo. Naš neumorni kulturni in sindikalni delavec. Pri njem se naročite na Prešernovo družbo.

knjige prav s Prešernovo družbo.

— Katere knjige najbolj priporočáš?

Priporočam vse, delovni ljudje pa se najbolj ogrevajo za redno knjižno zbirko in za revijo Obzornik. Poglejte, kako je to poceni. V redni knjižni zbirki naročnik prejme poleg bogato sestavljenega koledarja za leto 1975 še pet izbranih dragocenih knjig za ceno 55 dinarjev ali v platno vezane za 85 dinarjev. To ceno se lahko pri meni poravnava v štirih obrokih. Naj naštejemo te knjige poleg koledarja. KO ČLOVEK ZORI, je zgodba mladega človeka, ki iz nedoraslosti skoči v zakon, v katerem si išče trdnih tal ob ženski, ki ga v marsičem prekaša. UGASLO OGNJIŠČE je zgodba o enem od zadnjih samotarjev gozdovnikov, ki od prve svetovne vojne živi sam, dokler ga ne zgrabi vrtnec druge svetovne vojne, katere ne preživi. SPOMINI NA LENINA se bero kot roman in prikažejo Lenina tudi s strani, ki so nam bile doslej neznanne. MLADA BREDA je zbirka naših najlepših pesmi, ki so nam jih nekoč nabirali nabiralci narodnega blaga. RASTLINE IN NAŠE ZDRAVJE je knjiga avtorja »Naš zdravnik«, ki je bila v vseh domovih prijetno sprejeta.

Pri Marjanu Bajcu, ki dela v pripravi dela tiskarne, se na knjige lahko naročite karkoli. Prejeli jih boste v novembru.

S. G.

GASILCI IZ OBRATA ZALOG DRUGI — 29. 9. je bilo na Vevčah tekmovanje prostovoljnih industrijskih gasilskih ekip občine Moste-Polje. Tekmovalo je 16 ekip med njimi tudi ena naša in sicer iz obrata Zalog, ki je zasedla drugo mesto, prvo pa je zasedla ekipa Papirnice Vevče.

To je lep uspeh fantov, ki ohranjajo tradicijo dobre pripravljenosti gasilske čete Saturnusa. Prejeli so lep pokal.

Koncem oktobra pa napovedujejo veliko vajo s tekmovanji v počastitev 45. letnice nepretrganega delovanja gasilske enote v Saturnusu. Na slovesnosti, ki bo na dvorišču tovarne bodo sodelovale še ekipe nekaterih gospodarskih organizacij iz Most.

V prihodnji številki bomo tudi mi posvetili nekaj strani temu jubileju.

litete članov, ki jih nameravate sprejeti? Mnogi so mladi, pri osemnajstih morda še nima vsak izoblikovanega nazora, morda bi se kdo želel včlaniti tudi zato, da bi se hitreje uveljavil?

— Menim, da imajo komunisti v naši tovarni več ali manj moralne in politične kvalitete. Če se pojavi kak nezahvalen primer, ga takoj obravnavamo in tudi ustrezno rešimo. Na te vrline smo zlasti pazi-

li pri sprejemu mladih, ker so mladi gotovo bolj ambiciozni kot starejši. Da bi novo sprejeti člani bolje spoznali dolžnosti in naloge, ki jih nalaga organizacija ZK svojim članom, smo jih poslali na predavanja, ki jih je organiziral Občinski komite ZK občine Moste-Polje.

— Ali lahko poveste tudi kaj o nadaljnjem delu komunistov v vaši organizaciji?

— Čas počitnic — čas počitka je že povsem z nami. Nadaljevali bomo z delom, obravnavali bomo stanovanjsko politiko v tovarni, potem osnutek statutarnega sklepa ZK občine Moste-Polje. Sledili bodo študijski sestanki »Kaj je dialektični materializem«, »Kaj je marksizem« in »Kako se pojmuje marksizem v današnjem času«.

— Pa v prostem času? — Rad prebiram časopise, hodim v naravo, delo v organizaciji pa mi tudi vzame precej prostega časa.

Anamarija Plesničar

Jože Breznik (34) dela v Saturnusu enajsto leto. Je vodja skladišča bele pločevine.

— Ali ste bili takoj sprejeti na sedanje delovno mesto?

— Ne. V začetku sem delal kot pomožni delavec na lakirnih strojih v tiskarni, nekaj mesecev pozneje pa sem prevzel mesto skladiščnika v skladišču barv in lakov ter papirne in lesne embalaže. Na sedanjem delovnem mestu sem zaposlen od leta 1972.

— Ste z delom zadovoljni? Ni morda enolično?imate probleme?

— Na sedanjem delovnem mestu sem zadovoljen, delo je pestro, zahteva veliko smisla za organizacijo in je konkretno. Posebnih problemov na delovnem mestu ali z delom nimam; so manjši, ki pa jih sproti rešujemo. Moram pa poudariti, da sem s sodelavci zelo zadovoljen.

— Ste tudi sekretar osnovne organizacije ZK TOZD Embalaža. Ali menite, da ste v vaši osnovni organizaciji dovolj aktivni? Koliko komunistov je v vaši organizaciji in koliko novih članov ste sprejeli letos?

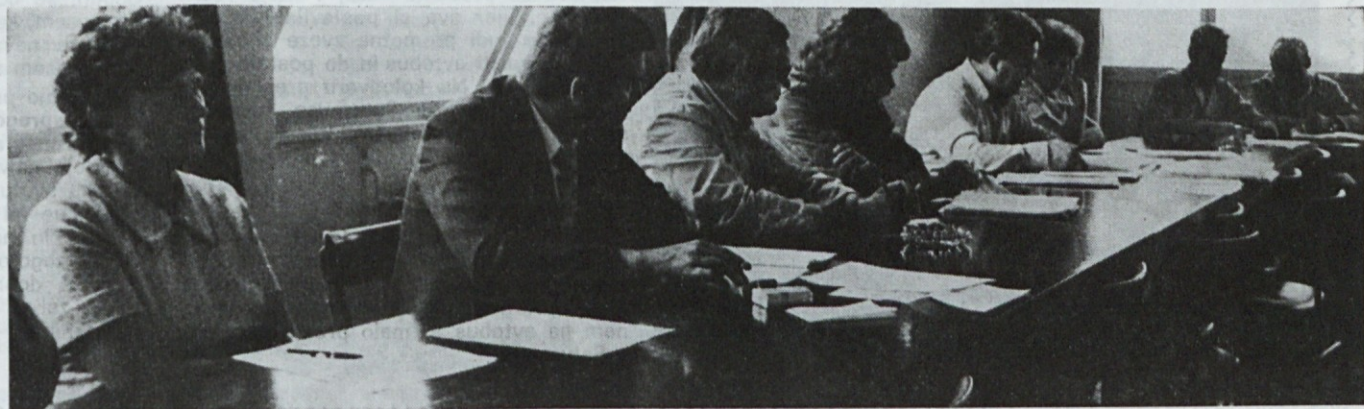
— Menim, da je naša organizacija v letošnjem letu aktivnejša kot prejšnja leta, predvsem zategadelj, ker je delo osnovne organizacije bolj konkretno in je vezano na posamezna področja dela. Tu mislim predvsem na posamezne TOZD; delo obravnavamo po posameznih konkretnih primerih in problemih. To narekuje nova ustava in smernice ter sklepi sedmega in desetega kongresa ZK. Komunisti smo aktivnejši in bolj prisotni na vseh področjih dela. V naši organizaciji je sedaj 40 komunistov. Novih članov je sedem.

— Tovariš Tito je poudaril, da mora biti komunist »skromen, požrtvovalen, nesebičen, samokritičen«. Tovariš Šetinc pa je dejal, da »ne smemo zanemariti nevarnosti, da bi nekateri v zvezo komunistov prihajali prezgodaj ali pomotoma — iz karierističnih nagibov«. Ali preverite moralne kva-

interesu delavcev. Prav je, da v imenu vseh velikih uspehov, ki smo jih nedvomno dosegli na celovitem področju samoupravljanja, ugotovimo, da smo bili tudi v sindikatih sredi preobrazbe naše samoupravne družbe, da smo v sindikatih izbojevali z delavci pomembne uspehe v obvladovanju oblasti na področju celotne družbene reprodukcije. In da je to odraz dela in revolucionarnega žara tisočev naših sindikalnih aktivistov in mnogih organov in celotne organizacije sindikatov. Vedeti pa je treba, da tudi s svojo nedoslednostjo, neprincipalnimi uresničevanjem nalog še vedno v preveliki meri s forumskim delovanjem, sem in tja pa tudi z oportunitizmom objektivno služimo vsem tistim silam, ki so jim bližnji birokratski, tehnokratski in centralistični odnosi. V nekaterih okoliščinah še vedno vladajo take razmere, da se najodgovornejši delavci v političnih organizacijah tudi v sindikatih in občinski samoupravi prijateljsko trepljajo z najodgovornejšimi upravnimi, samoupravnimi in političnimi delavci v organizacijah združenega dela tudi tedaj, ko v takih organizacijah ne služijo neposrednemu delavčevemu interesu, ko se še vedno gre do mi-vi, v katerih eni predpisujejo politiko, delijo oblast, drugi pa bi jo naj le izvajali, upravljali pa le toliko, kolikor zahteva SDK.

V takih organizacijah in razmerah ne more biti niti interesa niti možnosti za večjo produktivnost, za boljše gospodarjenje, zato tudi ne ustvarimo toliko, kolikor bi morali ustvarjati za razvoj svoje TOZD, za potrebe delavca in njegove družine in za potrebe ožje in širše družbene skupnosti. Zato kasni-mo s sprejemanjem dobrih samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov in ne moremo uveljaviti osnovnega načela narajevanja — vsakemu po vloženem delu.

To je posnetek s konference delegacij naše delovne organizacije in Indosa. Začetek je pokazal polno težav, ki jih pa moramo nemudoma odstraniti, sicer delegatski sistem ne bo delegatski in naša hotenja ne bodo prišla v skupščino tako, kot smo si to z ustavo oblikovali. Sedaj je zadnji čas, da se vsi politični in samoupravni dejavniki v delovni organizaciji tega lote, ter da se stvari postavi na pravo mesto.

Ali nočemo plavati?

Letos je tekla vseslovenska akcija pod geslom »Naučimo se plavati«. Tudi Saturnus se ji je pridružil.

Organizirali smo dva začetna in nadaljevalna tečaja za otroke in dva za odrasle. Če lahko ugotovimo, da je bila pri otrocih udeležba več kot zadovoljiva, tega ne moremo trditi za odrasle. Ob koncu, ko razmišljamo, kaj je bilo narobe, da ni bilo več prijavljenih, lahko ugotovimo, da je morda kriva sramežljivost, hladni dnevi, »premalo reklame«, premajhna diskretnost in podobno. Zato pa si moramo zadati nalogo že sedaj, kako pritegniti na plavalne tečaje več ljudi.

Prav gotovo bi lahko ob podpori vseh, posebej pa sindikata, to vprašanje prihodnje leto ugodno rešili in zmanjšali plavalno »nepismenost« v našem podjetju.

Vsi vemo, da je plavanje najbolj množična in najbolj priljubljena rekreacija v vročih poletnih dneh, seveda če znaš plavati. Vzrok za to, da danes plavanje prištevamo med pomembnejše športe za

rekreacijo, je prav gotovo v tem, da se s plavanjem izboljšuje ali pa ohranja predvsem delovanje organizma. Plavanje se priporoča kot sredstvo rekreacije tudi za tiste ljudi, ki so jim zaradi slabega zdravja ali zaradi kakih telesnih hib druge oblike rekreacije manj dostopne. Plavanje je tudi najprimernejša rekreacija za vse tiste, ki so se našli čezmerne telesne teže ali pa opravljajo poklice, pri katerih večidel stojijo. Zaradi cikličnega gibanja z navidezno zmanjšano telesno težo, brez krčevitih in eksplozivnih gibov, je plavanje primerno za vse vrste ljudi do najvišje starosti.

Pomembno pa plavanje vpliva tudi na higiensko zdravstveno stanje človeka. Zrak, sonce in voda utrjujejo organizem in izboljšujejo človekovo počutje. Toda, če hoče človek resnično koristiti plavanje kot sredstvo rekreacije, mora predvsem znati plavati.

Ernest Marguč

Otrok in družina

Vse več nervoznih otrok

Mnogi strokovnjaki ugotavljajo, da število nevrotičnih obolenj vse bolj narašča. Ob ugotovitvi, da je tudi nervoznih otrok čedalje več, bi se morali zamisliti tako starši kot vzgojitelji. Lahko rečemo, da je nervoznost pojav, ki spremlja predvsem civilizirane dežele, se pravi, da je neke vrste družbena bolezen in sicer bolezen civilizirane družbe. Da smo nervozni odrasli, se nam ne zdi čudno, če pa nas vzgojitelji, psihologi ali kdorkoli drug, ki se s temi vprašanji ukvarja, spomni, da je vzrok otrokovih neuspehov in njegovega neustreznega razvoja prav nervoja, se nam ne zdi dostikrat zdi iz trte zvito. Mnogi menijo, da s tem dajejo otroku potuho in da otrok sploh ne more biti nervozen, če pa pogledamo, kje so vzroki za nedovo, bomo videli, da pojav nervoznosti pri otroku ponavadi podcenjujemo.

Na današnje življenje in zahteve današnjega dne vsak človek nekoliko

drugače reagira. Velike razlike so zlasti med otroki, saj so nekateri od rojstva manj odporni in jim že omejitve, ki jih drugi otroci mimogrede sprejmejo, pomenijo nepremagljive ovire. Če bi skušali pogledati, kaj je pravzaprav tisto, kar pospešuje razvoj nevrotičnosti, hi lahko rekli, da tega ni tako malo. Nekateri otroci so že po naravi tako občutljivi, zato tudi preobčutljivo reagirajo na vplive okolja, prepovedi, omejitve, nenehna nova prilagajanja. Takemu otroku lahko pomagamo le z veliko ljubezni in potrpežljivosti. Postopoma jih moramo navajati na nove zahteve, na nove načine sprejemanja, nikakor pa ne smemo biti neučakani, saj to lahko pospeši nastanek nevrotičnosti. K nevrotičnosti so nagnjeni tudi slabše umsko razviti otroci, zlasti če starši zahtevajo od njih več kot zmorejo. Tudi prevelika živahnost otrok lahko povzroči živčnost. Taki otroci prisilijo starše k strož-

jemu ravnanju, ki prinaša več omejitev, kot je morda potrebno. Na splošno lahko rečemo, da nervoznost pri otroku lahko povzroči vzgojitelji, ki ne znajo ali ne morejo ugledati svojih zahtev s posebnostmi otroka. Posledice so različne in se kažejo v pretiranem, neutemeljenem strahu, motnjah v delovanju telesnih funkcij, nemirnem spanju ali v posebnih odklonih značaja in osebnosti, ki se kažejo v pasivnosti, lagodnosti, potepanju, lažeh in krajah. Pri odpravljanju otrokove nervoznosti ponavadi vsi skušajo odpraviti zunanji izraz nervoznosti, namesto da bi odpravili vzrok. Vzroki so velikokrat negotovost, pomanjkljiv občutek varnosti in nesporazumevanje staršev za otrokove posebnosti. Kljub tempu današnjega dne, ki nas priganja, si vzemimo čas za otroka in če je že nas naredil čas nervozne, dajmo saj njemu orožje, da se bo boril proti tej bolezni sodobnosti.

Kako dolga, dolga je ta pot?

V predznanji številki smo obljubili, da bomo predstavljali člane kolektiva — vozače, ki majo dom daleč od tovarne in

Danes nam prostor spet dopušča pokramljati z enim iz med naših »potnikov brez potnih nalogov« to je tovarišica **IVANKA MAZI**.

V Saturnusu je zaposlena že 21 let, sedaj dela v vhodni kontroli TOZD Tovarna avtoopreme.

Najprej se nam je upirala, češ da jo v vseh letih dela še noben ni slikal za naše glasilo in da je najbolje, da tako ostane. Po prepričevanju se je omehčala in nam povedala, da je iz vasice Plešivica pri Notranjih Goricah, to je približno 18 km od Ljubljane. Do tja pridemo po cesti do Brezovice in nato levo proti Rakitni.

Torej že 21 let premagujete to pot od Plešivice do Saturnusa in nazaj?

Petnajst let sem se vozila z vlakom. Do kolodvora sem imela pol ure hoje. Prvih pet let pa sem pešala tudi z glavnega kolodvora do Saturnusa in obratno. Ko sem se poročila, sem se preselila na Jezero in do vlaka sem imela še dlje. Pomagala sem si s kolesom. To so bila najtežja leta, pa vendar prijetna. Pred 14 leti sva se preselila nazaj v mojo rodno Plešivico, kjer sva si postavila hišo. Tedaj so se tudi prometne zveze izboljšale. Začel je voziti avtobus in do postaje imam le pet minut. Na kolodvoru predsedem na mestni avtobus do Saturnusa, nazaj pa se peljem s tovarniškim. Včasih se pripeljem tudi z osebnim avtom, ki sva si ga kupila.

Katera je vaša rana ura?

Ob 4.15 uri sem že pokonci, pripravim zajtrk za otroke, (fanta 14 in 11 let, hči 3 leta) napravim hči in jo peljem v vrtec, ki je v Notranjih Goricah, nato pa se vrnem na avtobus in malo pred šesto sem v Saturnusu.

Pozabili ste zajtrk!

Ne, zajtrkujem nikoli, kofetek zjutraj, v tovarni, potem pa topla malica ob 9.30 uri. Malicam že vsa leta, vseč mi je, zadovoljna sem z njo, mislim pa da naša generacija, ki je rastle v vojni, drugače gleda na hrano. Saj mi je hudo, kako mnogi ravna s kruhom.

Kdaj pa kosite?

Ob treh popoldne se začnemo zbirati doma. Sinova se vrne iz Brezovice, kamor se vozita z avtobusom v šolo. Mlajši zelo rad kuha in če pride prej, mi že pripravi za kosilo, pri katerem se zberemo okrog štirih. Za večerjo pa moram še enkrat k loncem — tako smo navajeni.

Kaj pa še delate popoldan?

Dela ne zmanjka. Vrt zahteva svoje, pa tudi pri hiši še ni vse narejeno, brez posojila le s plačo in z otroki se počasi gradi. Smo pa ponosni, da imamo svoj dom.

Sedaj, ko imate avto, je lažje priti do službe?

Pri času se niti ne prihrani, posebno za domov moram malo pred drugo, če se hočem prebiti skozi mestni vrvež. Sem se pa odločila, da bom šla spet »na vlak«, avto je drag in pet nas je.

Ste zamudnica?

Nikakor ne. Nekajkrat sem že zamudila, vendar le, če se je v prometu kaj zataknilo.

Ne bi dobili bližje zaposlitev?

Verjetno bi, pa ko sem že toliko let v Saturnusu. Zdržala sem v najtežjih obdobjih, se bom pa še naprej spoprijemala z vsem, kar nas bo doletelo. Na vožnjo sem se navadila, vsi ne moremo imeti pred nosom svoje tovarne.

Dajemo priložnost, da ne glede na pogovor, spregovorite kar vam leži na srcu o Saturnusu ali o čemerkoli.

Moja največja želja je, da bi zavladal mir na svetu, da ne bi nikoli več okusili vojne, ne mi in ne naši otroci. Da bi mi delavci in naši vodilni gospodarili tako, da bo zagotovljeno stalno delo in s tem v zvezi dobrobit celotne skupnosti. Da bomo zares z veseljem stopali v Saturnus, ki nam je že tako drugi dom.

Zapisal: S. Gerlica

* Vglasilo združenega podjetja Sava Kranj smo brali, da se bo Sava združila z industrijo gume, Ruma, kombinatom gume i obuče VULKAN Niš, PUSKARNO Kranj, Ljubljansko TOTRO in našo sosedo Kemično tovarno Moste, ki je TOZD v sestavu delovne organizacije Jugotekstila Ljubljana, s katero pa niso dosegli dogovorjenih skupnih ciljev, kar je vzrok za združitev s Savo.

* V glasilo Talisa smo brali, da je njihovo pivo PILS EXPORT bilo na 13. svetovnem izboru piva »Monde selection« v Bruslju nagrajeno z zlato medaljo kot najboljši pivo To za ljubitelje piva!

* V Delu smo pa brali, da lahko prebivalci Menenkirch- na (Soltan) v bodoče kupuje-

jo zrak za doma kar v konzervnih škatlah. Ena velika škatla te dragocenosti velja 2,5 marke.

Morda se nam s tem odpira perspektiva, da bomo konzerve lahko kdaj tudi polnili?

Za dom v Kumrovcu

V internih informacijah republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, z dne 20. 9., beremo informacijo o zbranih sredstvih za dom ZB NOV in mladine v Kumrovcu. Piše, da akcija zbiranja sredstev uspešno poteka, da je zbranih že 82,64 % sredstev od predvidene vsote za našo republiko. Po dogovoru moramo v Sloveniji zbrati 15.000.000 dinarjev. 12.396,55 dinarjev je že zbranih. Ker gre graditev doma h koncu in bo kmalu odprt, republiški sindikat poziva občinske svete zveze sindikatov, da pos-

pešijo zbiranje do predvidene vsote. V razpredelnici občin vidimo, da je naša med zadnjimi. Doslej smo zbrali le 50 % od predvidene vsote, ki je določena po številu prebivalcev, narodnem dohodku in številu zaposlenih. Nad dogovorjeno vsoto pa so najvišje šle občina Bežigrad 125 %, Kamnik 121 %, Litija 111 % in še nekaj drugih.

Naša delovna organizacija je prispevala **brezplačno izdelavo** značk (ca. 8000 din), koliko pa so posamezniki pa nimamo podatkov.

Poznate pomen tima in timskega dela?

Teami in teamsko (skupinsko) delo so besede, ki se danes vse bolj pogosto uporabljajo v zvezi z vodenjem in organizacijo poslovanja. V hitrem napredku tehnologije in znanosti so mnoge tovarne v teamskem delu našle možno rešitev za svoj obstanek.

Slika o pojmu — kaj je team — nam bo pomagala, da na realni osnovi pretehtamo prednosti, pa tudi pomanjkljivosti te organizacijske oblike.

S teamskim delom so lahko premagane vse težave pri vodenju podjetja, posebno pa tiste, ki so vezane tudi na medsebojne človeške odnose.

Team je kakršnakoli oblika ozkega sodelovanja. Ta izraz uporabljamo že, ko so med predpostavljanimi in podrejenimi vzpostavljeni dobri medsebojni odnosi, pa tudi pri uspešnem sodelovanju delavnih skupin, pa kolegi enakega področja.

Nekateri trdijo, da je team organizacijsko vodena skupnost strokovnjakov, ki so vključeni v realizacijo neke naloge. Ta skupina ima več strokovnega znanja in delovnih možnosti, kot pa bi jih lahko imel samo posameznik.

SKUP RAZLIČNIH STROKOVNIH PROFILOV

Team je delovna skupina, ki je običajno ustanovljena za določeno obdobje, lahko pa je tudi stalna. Sestavljena je iz strokovnjakov različnih področij z namenom, da opravijo določeno nalogo, ki je posameznik ne more sam izvršiti.

Teamsko delo zahteva posebno prevzemanje odgovornosti. Naloga je zaupana skupini, ki se po organizacijski obliki razlikuje od ostalih delovnih mest. Karakteristike te skupine so vidne v položaju posameznika znotraj tima, v vlogi vodje tima in v položaju predpostavljenega, ki mu je ta skupina dodeljena.

V teamu lahko sodelujejo sodelavci istega sektorja ali pa iz povsem različnih sektorjev — vendar v timu posameznik nima svojega službenega naslova — temveč vlada v teamskem delu popolna enakopravnost, vsi imajo iste pravice in enake dolžnosti.

PRVI MED ENAKIMI

Vodstvo tima je poverjeno enemu od članov. Kot vodja te formirane skupine je »prvi med enakimi«, vendar pa ne opravlja funkcije predpostavljenega. Tudi ne nadzoruje ostalih članov pri strokovnem delu, ne daje na-

vodil ali kritizira in deli priznanja. Svojega mišljenja ne sme vsiljevati.

Team kot celota mora biti podrejen določeni osebi v podjetju, ki nastopa nato kot predpostavljena oseba. Le-ta je lahko oseba, ki je sprožila formiranje tima, ali pa oseba, ki jo določi vodstvo podjetja na osnovi njenih kvalifikacij. Le-ta je tudi odgovoren za vodenje tima, le-ta pa mu odgovarja za svoje delo.

»TIMSKI DUH« OSNOVA ZA SODELOVANJE

Delati v »timske duhu« pomeni upoštevati enaka pravila. Psihološko razpoloženje znotraj tima mora spodbujati vse člane tima k iskanju novih možnosti sodelovanja za ostalimi.

Sodelovanje v teamu pomeni tovarištvo in določeno omejitev lastne akcije svobode. Vsak član tima mora dati svoje znanje v izkoriščanje celotni ekipi. Kdor se želi izkazati kot individualna osebnost ni primeren za sodelovanje.

Sodelovanje je v popolni anonimnosti; nihče nič ne pridobi ali izgubi zaradi svojega doprinosu. Vsak član tima mora brez superiornosti poslušati mišljenje drugih članov, on pa se mora osvoboditi ideje delokroga.

Vse kar je grupa opravila v zvezi z zadano nalogo je sad skupnega dela. Isto velja tudi za morebitne pohvale (ali pa graje), ki pripadajo slehernemu članu teamske skupine.

DOLGOTRAJNI PROCES VZGOJE

Teamsko delo je posebna »zmes« samostojnega mišljenja in dela posameznikov. Navedene predpostavke za uspešno delo v »timu« so v ostrem nasprotju z individualnim pojmovanjem, ki je usmerjeno na lastno smer delovanja.

Psihično preorientacijo v tem pogledu ne dosežemo z ukazi, pa tudi ne s samo organizacijo. Le dolgotrajen proces vzgoje in razvoja bo lahko usposobil sodelavce različnih profilov za uspešno sodelovanje v teamskem delu.

Delavci Saturnusa izbrali plakat za 8. kongres ZSS

V petek 4. oktobra so člani izvršnih odborov (34) osnovnih organizacij sindikata iz TOZD in delovne skupnosti skupnih služb izbirali med tremi osnutki plakata za 8. kongres ZSS Slovenije, ki bo 7. in 8. novembra v Celju.

Po razlagi o namenu in vsebini plakata, ki naj ima sposobnost opozorila in simbolike rasti sindikalnega gibanja na Slovenskem, katero je podal član republiške-

ga sveta ZSS Dušan Rebolj, so prisotni izbirali med dvema, tretjega pa izločili. Z glasovanjem je večina sprejela plakat, ki je sestavljen iz treh likov (bel, rdeč, moder) srednji je v obliki nepravilne puščice v rdeči barvi, ki se dviga pod kotom 45° in predstavlja rast organiziranega delavstva. Plakat je preprost, čist in močan, z jasnim osnovnim sporočilom — tak kot je organiziran delavec.

S to izbiro plakata pa se je zgodilo nekaj pomembnega. Prvič so strokovno žirijo izbere osnutka zamenjali delavci. Torej tisti, katerim je temeljno namenjen. Temu ne moremo reči slučaj. Je izraz hotenj sindikata, da se vpliv delavca uveljavlja povsod, tudi na videz morda manj pomembnem področju, kot je v tem primeru izbira plakata za svoj kongres.

Človek in zdravje

Kaj moramo vedeti o krvnem pritisku?

Krvni pritisk imenujemo pritisk krvi na stene arterij, tedaj ko je srce poganjeno po telesu, da dobijo vsi življenjsko pomembni organi redno zalogo hrane. Pri vsakem srčnem utripu doseže krvni pritisk majhen vrhunec in ko se srce po vsakem utripu razširi, spet pade. To se zgodi sedemdesetkrat do osemdesetkrat v minuti. Pri športnikih zasledimo tudi manjkrat. Krvni pritisk se lahko spreminja od dne do dne in od minute do minute: kadar se razburimo, se naš krvni pritisk poveča, kadar počivamo ali spimo se pa zmanjša. Te spremembe so povsem normalne.

Pri mladem človeku najdemo gibke in prožne krvne žile, s staranjem postajajo trše in manj voljne. Zato mora srce, da poganja kri po telesu, opravljati težje delo in pritisk se rahlo poveča.

Zvišan krvni pritisk se lahko pojavi kot samostojno obolenje ali kot posledica osnovne bolezni (obolenje ledvic, živčne bolezni-tumorja v

možganih, poškodbe možgan, vnetje možganskih open, hormonalni vzrok zvišenega krvnega pritiska, srčna obolenja).

Najpogosteje se zvišan krvni pritisk odkrije slučajno. Pogosto pa bolnik pride k zdravniku vsled bolečin pri srcu, glavobolu, vznemirjenosti, razdražljivosti, oteškočnega dihanja ali celo nezavestnosti. Če bolnik ne zdravi svoj zvišan krvni pritisk pride tekom let do srčne astme, pojavijo se motnje v vidu vsled okvare očesnega ozadja. V najslabšem slučaju pride do srčnega infarkta ali možganske kapi. Zmotno je po mnenju, da povečan pritisk neogibno povzroča kap.

Nekateri strokovnjaki pravijo, da se povečan krvni pritisk podeduje v družini, tako da se bo verjetneje razvil pri tistih ljudeh, katerih stariši so imeli zvišan krvni pritisk, kot pri ljudeh, katerih stariši ga niso imeli.

Kadar zdravnik zdravi vaš povečan krvni pritisk izbira med čedalje številnejšimi

zdravili. Ker ljudje vsak po svoje reagirajo na zdravljenje, bo moral zdravnik najti za vas najbolj ustrezno zdravilo. Sprva se boste morebiti počutili slabše — vaše telo se bo prilagajalo manjšemu krvnemu pritisku. Tudi prevelika teža telesa lahko vpliva na krvni pritisk, zato vam bo zdravnik predpisal shujševalno dieto.

Pomni: če zanemarimo povečan krvni pritisk, lahko sčasoma obremenimo celo telo, zlasti pa srce, možgani in ledvica. Kdorkoli se ne drži zdravnikovih nasvetov, dela napako, ki utegne resno škodovati njegovemu zdravju v prihodnje.

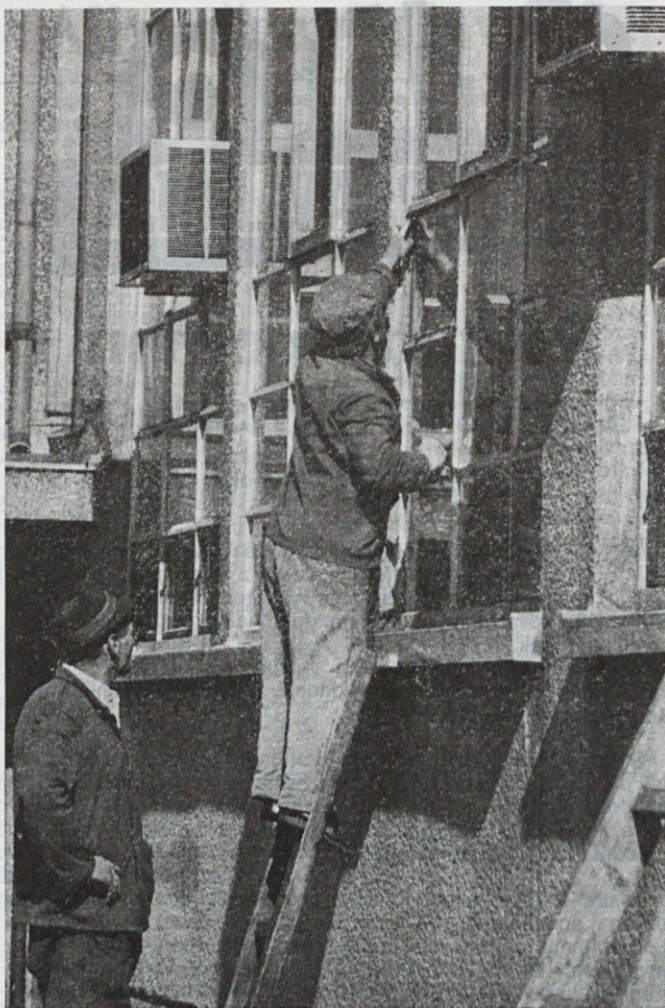
Držite se sledečih navodil:

— ogibajte se skrbi in razburjenj

— ohranjajte težo telesa, ki jo priporoča vaš zdravnik

— poslušajte zdravnikov nasvet glede kajenja in uživanja alkohola

— privoščite si dovolj spanja in počitka tudi čez dan.

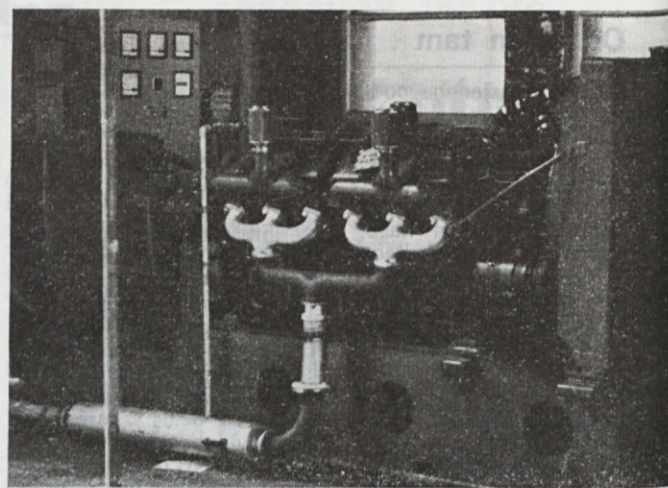
Mraz in dež sta nas spomnila, da se bliža zima in da je zato potrebno pogledati, če smo nanjo pripravljeni, da nas ne bo ovirala pri delu ali bivanju v svojih domovih. Lotimo se pravi čas čez leto pobitih šip pa tudi dragocenega materiala in raznih strojev, ki smo jih postavili pod kap. Saj vsaka TOZD ve, kaj je njeno, ali ne!

SATURNUŽANI — IZKORISTITE!

Stari in bodoči smučarji, če želite zamenjati ali dopolniti svojo smučarsko opremo, boste to lahko naredili na cenen in prijeten način na I. smučarskem sejmu rabljene opreme Saturnusa, ki bo 28. in 29. oktobra ob 15.30 uri na dvorišču podjetja pri kolešarnici. Premislite in pridite, ne bo vam žal.

DOPISUJTE

V
GLAS SATURNUSA

Agregat kot opozorilo na črne dni našega elektrogospodarstva. V redukcijah smo si z njim veliko pomagali čeprav nam zaleže le za eno desetino skupne porabe elektro energije. Vendar z gospodarnim izkoristkom in skrajnim varčevanjem nam zaleže veliko več. Sedaj dobiva temelje in svoj stalni prostor v prehodu. Ob njem bosta še dva kompresorja za potrebe v TOZD tovarni avtoopreme.

Planinci zaključujemo sezono

Planinske postojanke se zapirajo, dnevi so vse krajši hladne sapice pa vse večkrat dišijo po naglo bližajoči zimi. Planinska sezona se končuje.

Če se na hitro ozremo nazaj, ugotovimo, da je postavljeni program izpolnjen. Da ni bilo še večje množičnosti je krivec vreme, ta nam je ponagajal večkrat kot druga leta. Nekajkrat se je zgodilo, da je bilo na dan izleta čudovito vreme, prej pa je več dni deževalo in mnogim vzelo pogum. Tako je bilo z izletom na Triglav, potem na Škrlatico, tura v Kamniške pa se je končala že na sedlu, kjer so planinci doživeli divji snežni metež sredi sicer izredno vročega avgusta. V oktobru imamo v programu še izlet na Mirno goro, v neznanu in če bo mogoče bomo šli še na Mangart, ki smo ga vsled slabega vremena — edinega letos — preskočili. Preostali prosti čas pa, če bo oktober suh, bomo izkoristili za delo pri ko-

či na Mali planini katero so člani kolektiva letos pogosto koristili za letni dopust ali pa za izlete čez nedeljo. Ker nam je lastnik koč obljubil, da bomo drugo leto lahko najemno pogodbo podaljšali, bi radi čimprej uredili stranišče in nekatere druge stvari, da bo bivanje v zimskih dneh prijetno, pa tudi za drugo leto je že zdaj precej zanimanje.

Prijetni napredek v delovanju društva smo naredili pri vodičih. Vse bolj se pojavlja nova imena, ki bodo postopno začeli prevzemati glavno breme delovanja v društvu. Povečalo se je tudi članstvo, in sicer je letos obnovilo več kot 180 članov letno članarino, od teh pa se je v društvo na novo včlanilo čez 70 članov. Nerazumljivo se nam zdi, da se nekatere

ri člani kolektiva, ki tudi že vrsto let zahajajo v hribe ne vpišejo v naše društvo. Tako bi nam še bolj uspevalo opravljati temeljno poslanstvo delovanja za delovne ljudi. Letos smo v društvu odprli svoj žiro račun, kar smo dolžni po statutu in kar nam omogoča lažje delovanje. Ker smo tako prenesli sredstva, ki nam so bila odobrena s strani kolektiva odvedli na svoj žiro račun, so člani športnega društva Saturnus napačno razumeli, kot, da se s tem ločujemo od njih. To pa ni res, in kot vsako leto bomo tudi za letos pred delovnim kolektivom poročali o našem delu in sredstvih kako in za kaj smo jih porabili. S športnimi sekcijami pa želimo še naprej plodno delovati in zadovoljevati potrebe delovnih ljudi po rekreaciji s hojo v gore.

Družbeni dogovor o vzdrževanju gorskih postojank

V juliju je bil sklenjen samoupravni sporazum, ki je izrednega pomena za vso našo slovensko javnost in ne le za planinstvo.

Naraščajoči obisk delovnih ljudi in občanov v slovenskem gorskem svetu zahteva večje zmogljivosti visokogorskih planinskih postojank in bolj urejene, zavarovane in na novo utrte gorske poti. Visokogorske planinske postojanke in pota so zaradi sodobnega ritma življenja in dela čedalje bolj pomembni rekreacijsko-kulturni pa tudi narodnoobrambni objekti za družbeno skupnost in gospodarstvo. Zato je potrebno, da se sredstva za njihovo sanacijo, vzdrževanje in graditev, oziroma za njihovo obratovanje, izboljšavo in večanje zmogljivosti, zaradi širšega družbenega pomena, združeno zagotavljajo za določeno časovno obdobje skladno z razvojem gospodarstva in družbenih dejavnikov v SR Sloveniji.

To je bilo temeljno vodilo podpisnic samoupravnega sporazuma, ki so:

1. Izvršni svet skupščine SR Slovenije
2. Telesnokulturna skupnost SR Slovenije

3. Planinska zveza Slovenije
4. Skupnost slovenskih občin
5. Skupščine občin in mesta Ljubljane
6. Glavni štab za splošni ljudski odpor Slovenije
7. Predsedstvo republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije
8. Gospodarska zbornica Slovenije

Podpisniki tega sporazuma bodo združevali sredstva za financiranje sanacij, povečanja zmogljivosti, vzdrževanja in gradnje visokogorskih planinskih postojank z nadomorsko višino nad 1000 m, do katerih ni možen neposreden dostop po cesti ali s kabinško žičnico.

Družbeni dogovor pa ne zavezuje le podpisnikov, temveč tudi vsa planinska društva, da s svojim prostovoljnim delom in finančnimi sredstvi pomagajo realizirati ta dogovor.

S. G.

Naši planinci na strehi sosede Avstrije, na 3798 m visokem Grosglocknerju

Suhi slalom na Mali planini

Rodila se je nova športnorekreativna oblika smučarske smeri in moram priznati, da ni slaba. »Suhi slalom« je odlično nadomestilo za pravi slalom, če upoštevamo predvsem to, da tekmovalci nabirajo kondicijo, da se tekmovalstvo dogaja v lepi naravi in gorskem zraku, in da obdržimo nekakšen stik — po vseh teh dopustih, morjih, kopanjih, sončenju, vročini in pivu — s to našo ljubo smučarijo. Saj tukaj ne gre toliko za tekmovalstvo in rezultate, kolikor za razvedrilo in sprostitve ter zabavo.

Suhi slalom je bil pri nas izveden zdaj prvič, toda v nizu nadaljnjih. Udeležba je resda bila bolj skromna, vendar je vsak začetek težak, in sem prepričan, da bo drugi bolj zastopan, zlasti imam v mislih naš nežni spol.

Kar pa zadeva piknik oziroma golaž, ki ga je skuhal »tardeč«, pa nimam besed. Bil je odličan. Kako tudi ne, saj je strokovnjak, imel pa je tudi dva pomočnika — mojstra. Skuhali so golaž kar v loncu in bilo ga je za vse dovolj. Upam, da bo drugo leto to opravil v visečem kotlu, kjer se da skuhati tudi za 100 ljudi.

Na splošno pa so moje ugotovitve glede suhega slaloma zelo ugodne. Bilo je lepo vreme, kar je porok za dobro počutje vseh, ki so se ta dan potrudili in prišli iz dolinske megle v ta naš ljubi gorski svet. Za dobre jedce je bilo obilno poskrbljeno, saj je bilo po golažu še nekaj »malenkosti« na žaru, kaj, pa ne povem.

Tekmovalstvo je bilo dobro pripravljeno in progra, katero je vsak tekmovalci pač pretekel, kakor je vedel in znal, ni bila pretežka, pa tudi prelahka ne. Jaz sem bil na primer na koncu »čist hin«, tako, da me je celo pes — lep kužek — polizal. In končno ta suhi slalom le ni bil čisto »suh«.

O. N.

Rekreacija

Moderni tempo življenja in prezaposlenost na delovnem mestu narekuje vedno več gibanja v naravi in na svežem zraku. Vzporedno s tem pa se kaže tudi potreba po aktivni fizični in psihični sprostitvi. Znanstveniki vsega sveta, predvsem pa zdravniki, vedno bolj priporočajo kolesarjenje kot gibanje, ki se vrši v naravnem okolju, na svežem zraku. Predvsem pa je kolesarjenje

USPEŠEN START

Mali nogomet — kot izrazito športno-rekreativna panoga ima iz leta v leto več privrženecv. Po podatkih, ki so nam na razpolago, se tekmovalstvo v malem nogometu udeležujejo vsi kolektivi v naši občini.

Tudi naši mladi fantje so letos uspešno startali. V prvem kolu so premagali Papirnico Vevče s 7:3 in so trenutno na tretjem mestu z enakim številom točk kot prvi. Želimo jim še več uspešnih srečanj tako, da bo ime Saturnus zapisano v vrhu občinske lige, kar letos ne dvomimo, saj so fantje resno startali.

TENIS

Za zaključek igralnih ur tenisa v športnem parku Kodljevo smo organizirali prvo odprto prvenstvo Saturnusa. Prijavilo se je 12 igralcev. Borbe so zelo napete in izenačene. Tekmovalstvo je v teku. O končnem zmagovalcu in vrstnem redu bomo poročali v naslednji številki.

KOŠARKA

Košarkarji so zaključili svoje maratonsko tekmovalstvo v Trim ligi Ljubljane. Zasedli so 21 mesto od 30 sodelujočih. Na oko solidno, vendar si želimo v zimski ligi še boljših rezultatov, saj bodo ekipe razdeljene v kakovostne razrede, kar bo vsekakor bolj realno.

NOGOMET

S prvenstvom v sindikalni

ligi mesta Ljubljane so pričeli tudi naši veliki nogometarji, ki pa v prvih kolih niso imeli sreče, toda že v četrtem kolu se jim je odprlo in premagali so Tiki kar s 4:0. Želimo jim še več takih zmag in borbene igre za barve našega Saturnusa.

GLAS SATURNUSA, glasilo delovnega kolektiva tovarne Saturnus, Ljubljana, Ob železnici 16, tel. 44-466
Ureja uredniški odbor: Slavko Gerlica, Roman Kokalj, inž. Majda Kušar, Franc Oražen, inž. Tomo Perme, Anamarija Plesničar. Odgovorni urednik: Slavko Gerlica, telefon 44-466 — Tiska: Tiskarna Ljubljana — Rokopisov ne vračamo.

Tudi tretji Ščurkov pohod uspel

Letos nas je šlo peš od tovarne do kočice na Mali planini 26. Nekaj se jih je nam pridružilo v Kamniku. Mnogi se sprašujejo, zakaj je ta naporen vsakoletni izlet tako dobro obiskan.

Sklenili smo, da bo Ščurkov pohod vsako leto v sedanji obliki. Predlog, da bi izlet polahkotili, tako da bi šli peš le iz Strahovice (3 ure) ali pa da bi šli s kolesi in podobno, so propadli. Ščurkov pohod bo ostal, dokler bo v planincih vsaj še trohica volje po premagovanju telesnih naporov. Ker je pohod izraz človekove volje, ki jo izraža športno s premagovanjem težav, pričakujemo, da bo ostal za vedno in vedno dobro udeležen.

SPOMINSKE ZNAČKE

Letos so bile prvič podeljene spominske značke pohoda. Izdelali smo tudi pravila, po katerih bomo značke podeljevali. Zapisano je, da prejmejo značko vsi udeleženci Ščurkovega pohoda, ki premagajo pot Saturnus — Mala planina peš v skupini. Značke so podali tudi štirim, ki v koči pripravijo sprejem. Popust je tudi pri starosti. Tako se moškim udeležencem nad 50 let starosti prizna prehojena razdalja Saturnus — Strahovica za celo pot. Ženskam pa nad 45 let starosti. S tem je pohod organiziran, da se ga enakopravno lahko udeleži vsakdo, ne glede na starost. Za enkratno udeležbo prejme udeleženec navadno značko, za trikratno udeležbo srebrno in za petkratno zlato. Srebrnih značk je letos prejelo 10 udeležencev, še več bi jih, pa pravila ne dopuščajo, ker je lani nekaj udeležencev skrajšalo pot s prevozom. Značke so lepe, edinstvene in povsem izdelane doma. Največ zaslug, da je značka takšna in da je bila hitro izdelana, imata tov. Pavlič in tov. Trinkaus. Njima se javno zahvalimo tudi zato, ker sta bila pri delu poštena. Se čudno sliši, ali ne? Namreč v našem Saturnusu moraš zraven značk z mitraljezom pa ti jih še ukradejo. Imamo pač veliko strastnih zbiralcev, vendar premalo strastnih, da bi šli zaradi značke na pohod. Tudi to nam ugaja.

PODPORA TUDI OD SINDIKATA IN BORCEV

Ščurkov pohod ni običajni izlet v naravo. Po vsebini ima globok človeški in družbeni pomen. Težavnostna tura v spomin borca in člana kolektiva — planinca, ter v počastitev praznika vstaje na Slovenskem združuje ne le dobre hodec, temveč zavestne ljudi, ki imajo in cenijo bogate človeške vrline. Na tem pohodu pridejo do izraza vse najbolj bistvene značilnosti pravega planinca. Lepoto naše dežele dopolnjujemo s pristnim človeškim odnosom, s pristnim planinskim vzdušjem, kar ustvarjamo s praviim tovarištvom, z nesebično pomočjo, z obzirnostjo, samopremagovanjem, disciplino, požrtvovalnostjo, skromnostjo in z naravno sproščenostjo. Torej to le ni »božja

pot« ali kaj podobnega, kot jo imenujejo nekateri, pohod je tudi že prerastel sam spomin na našega tovariša Ščurka, saj se iz udeležbe vidi, da je le malo takih, ki so njega osebno poznali. Veliko udeležencev je od drugod, kar potrjuje posebno privlačnost tega pohoda, pri katerem ne gre za odkrivanje še neznanih naravnih lepote, njegova lepota je globlji človeški smisel.

Ta globlji smisel Ščurkovega pohoda tako ocenjujejo tudi sindikat in borci kolektiva. Zato nas vsakoletno podprejo s knjižnim darilom in spodbudno tovariško besedo v zaključnem delu pohoda.

Razumljivo je, da bi se pohoda radi udeležili še mnogi. Nekateri se ga ne morejo dovolj zdravja, drugi so prav takrat na dopustu ali z delom zadržani. Tem je oproščeno, teže je z onimi, ki so zdravi, pa se ga ne udeležijo, ker se boje naporov. Bojijo se toliko moči porabiti za »prazen nič«, kot pravijo. Prej so pripravljene žrtvovati »denar za spomenik Ščurku« kot pa premagati svojo notranjo nemoč. Taki ne bodo nikoli vedeli za svojo telesno vzdržljivost in tudi približno ne morejo ceniti naporov, ki jih vložijo v trening naši vrhunski športniki. Še bolj nesprejemljive so parole, nekaterih, da so za planince planine in skale ne pa ravnina. Taki, ki le čakajo priložnosti, da zlezejo na kak atraktiven vrh, se lepotečijo s štampiljkami in hvalo, so daleč od pravega planinca in jim manjka prav to, kar človek dobi na takem pohodu.

Ščurkov pohod pa bo ostal nekaj posebnega, svoje vrste težavnost, ki bo vedno privabljal staro in mlado, da za slovenski praznik in za obletnico smrti Emila Ščurka preizkusijo svojo duhovno in telesno vzdržljivost.

Za trikratno udeležbo so prejeli srebrno značko

1. Marija Zupančič
2. Erika Ornik
3. Margarita Zemljak
4. Viktor Zemljak
5. Marjan Jakop
6. Ive Intihar
7. Zmago Črmelj
8. Franc Oražem
9. Dušan Gerlica
10. Slavko Gerlica

Od groba na Žalah do kočice je dolga pot, preč pa ni prišel noben. Vili je do kočice prinesel celo dirkalnega konjička

